

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobodjenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 237 (12.869)

Trst, četrtek, 8. oktobra 1987

primorski

dnevnik

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

P 559
linije)

7096 AA

60100200

Po tajnih pogajanjih med vlado in Vatikanom

Goria je s Casarolijem dosegel načelni sporazum o uri verouka

Zaradi današnje parlamentarne razprave niso objavili vsebine sporazuma
Levica in laične sile (razen PSI) očitajo Gorii nekorektnost

SANDOR TENCE

RIM — Vlada in Vatikan sta včeraj dosegla načelno soglasje za rešitev vseh odprtih problemov v zvezi s poučevanjem verouka na državnih šolah. Predsedstvo vlade in Sveta stolica nista pojasnili uradne vsebine tega sporazuma, ker očitno nočeta kršiti suverenosti in pristojnosti rimskega parlamenta, ki bo prav jutri na osnovi poročila ministrskega predsednika obravnaval ta spor, ki je v prejšnjih dneh prerastel v hudo politično in diplomatsko afero. Skupno poročilo govori le o »obojestranskih naporih za spoštovanje načel in smernic konkordata ter o zelo dobrem sodelovanju, ki označuje odnose med Cerkvijo in državo«. Ministrski predsednik Goria pa je vse- kakor na zatožni klopi, saj ga marsikdo iz vrst levičarske opozicije, in laičnih sil, ki podpirajo vlado, obtožuje, da se je pogajal, ne da bi prej prisluhnil mnenju parlamenta. Kakorkoli že, se torej polemike stopnjujejo, kar priča, da bomo jutri prisostvovali živahni in polemični parlamentni debati.

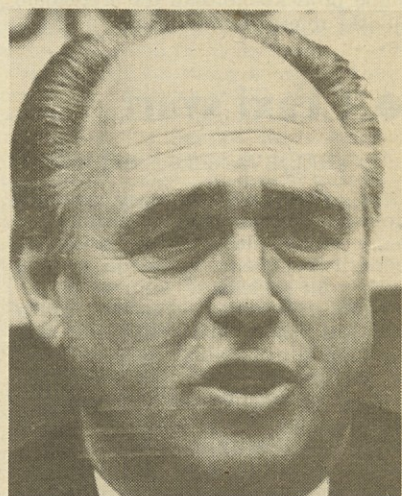
Vsebinski sporazum kot že omenjeno ni bila objavljena, verjetno na izrecno zahtevo rimske vlade, ki hoče vsaj formalno zaščititi parlamen- tarne pristojnosti. Odločilno je bilo vsekakor včerajšnje uradno srečanje med ministrskim predsednikom Gorio in vatikanskim »prvim mi- nistrom«
kardinalom Casarolijem, ki sta se sesta-

la na italijanski ambasadi pri sveti stolici. Tajna pogajanja o spornem vprašanju verouka pa so se pričela že isti večer, ko je Vatikan z dvomljivo potezo posegel pri vladi in se pritožil, da bi ne- kateri napovedani ukrepi o tem vprašanju ute- gnili kršiti konkordat iz leta 1984. Pogovore so vodili visoki diplomati in funkcionarji obeh stra- ni, Goria in Casaroli pa sta se srečala že v nede- ljo v Parmi, v vili Callista Tanzija, lastnika tovar- ne mlečnih izdelkov Parmalat, ki je velik prijatelj tajnika KD De Mite. Srečanje bi moralo osta- ti tajno, neki vatikanski glasnik pa je naredil usodno napako in že isti dan zvečer sporočil tis- kovnim agencijam, »da sta se Goria in Casaroli srečala na domu skupnega prijatelja v Parmi«. Pogajanja so bila takrat že v polnem teku, vče- rajšnji sestanek je bil torej izrazito formalnega značaja, kot se spodobi v odnosih med državama, ki ju veže tako obvezujoča pogodba kot je kon- kordat.

Kot se je lahko izvedelo, sta bila oba sogovor- nika mnenja, da mora država v skladu z določili konkordata zagajati uro verouka, ki pa je za šolarje in dijakne neobvezni predmet. Goria in kardinal Casaroli pa naj bi nadalje potrdila, da morajo o vključitvi verouka v sklopu šolskega urnika odločiti pristojna šolska telesa ter da tako imenovana alternativna ura mora sovpadati z uro verouka.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Koroški glavni Leopold Wagner ranjen v atentatu

CELOVEC — Koroški deželni gla- var Leopold Wagner je bil včeraj tež- ko ranjen v atentatu. Nanj je na ve- čerji ob 40. obletnici mature streljal bivši sošolec, ki mu je očital, da je preprečil njegovo imenovanje za rav- natelja šole, v kateri je poučeval.

Wagnerju, ki je izven smrtno nevar- nosti, so poslali brzojavke z voščili za čimprejšnje okrevanje številni politič- ni predstavniki, med temi tudi pred- sedniki dežel skupnosti Alpe-Jadran, ki ji Wagner v tem času predseduje. Voščila so mu izrekli tudi predstavi- ki koroških Slovencev.

NA 12. STRANI

Craxi svari demokristjane

RIM — Vprašanje verouka ni bila edina včerajšnja politična zanimiva tema, saj sta na dveh ločenih sestankih nastopila voditelja dveh največjih strank vladne koalicije, De Mita in Craxi.

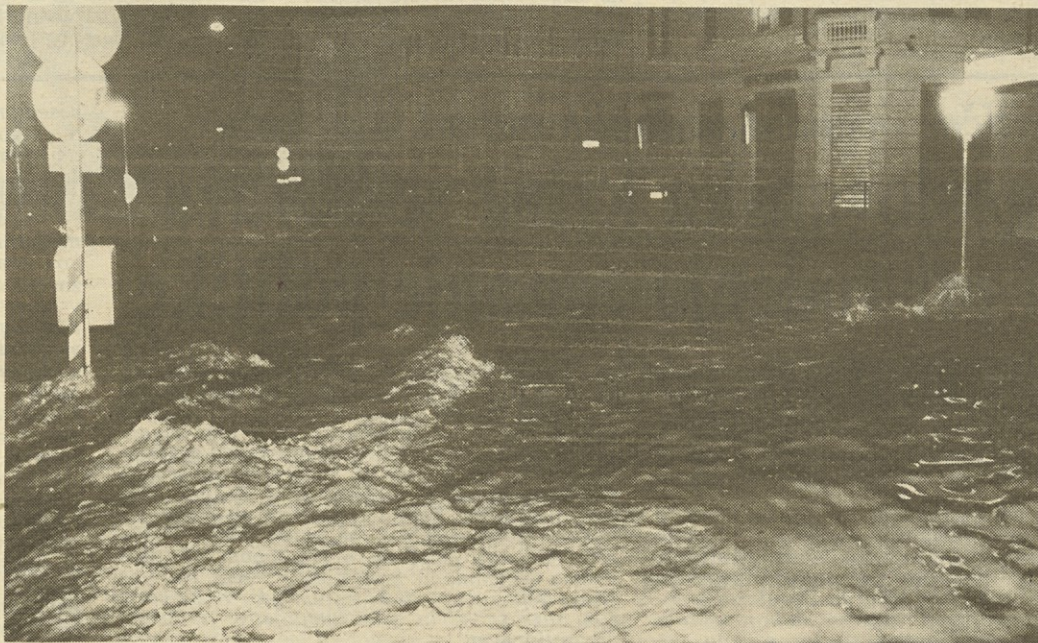
De Mita je govoril na zasedanju vsedržavnega sveta Krščanske demok- racije, ki je včeraj odločal o stranki- nem zadržanju na bližnjih referendu- mih. De Mita je v bistvu pojasnil stališče, ki ga je izdelalo strankino vod- stvo, ki določa, da bodo demokristjani glasovali štirikrat 'da' in enkrat 'ne', na referendumu o udeležbi družbe ENEL pri mednarodnih raziskavah na področju jedrske energije. De Mita je včeraj dejal, da zadržanje KD v zvezi s civilno odgovornostjo sodnikov pome- ni priznanje, da problem ostaja, z refe- rendumom pa ga ne bo mogoče rešiti. Kar pa zadeva referendum o jadrskih elektrarnah je De Mita mnenja, da vprašanja niso jasna in enostranska ter je zato ponovno sprožil predlog za po- svetovalne referendume o takih vpra- šanjih.

Bettino Craxi pa je govoril ob zaključku zasedanja vsedržavne skupšči- ne PSI v Milanu. Svoj poseg je osredo- točil na nekatera najaktualnejša poli-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Poplavljeni dve bolnici, tovarne, stotine hiš

Pobesnela voda iz Korna in Vrtojvice spravila na kolena Gorico in Novo Gorico

MARKO MARINČIČ

GORICA — Silovita povodenj, ki se je pričela v torek dopoldne in se skoraj neprekinjeno nadaljevala pozno v noč, je spravila na kolena dober del Gorice in Nove Gorice. Škoda je ogromna, gotovo dosti večja od one, ki jo je priza- dela podobna poplava leta 1983. Takrat je prestopil brego- ve samo Koren, tokrat tudi Vrtojba.

V Gorici je voda preplavila ves severni del mesta, od Škabrijelove ulice do Placute. Dramatično noč so preživeli v bolnišnici, kjer je voda ponekod preseгла dva metra viši- ne in opustošila več oddelkov. Od včeraj ne sprejemajo novih bolnikov, ki jih preusmerjajo v druge bolnišnice. Pre- kinili so tudi s kirurškimi posegi in vsemi storitvami za zunanje paciente. Škoda znaša samo v bolnišnici več mili- jard lir. Tako občinska uprava kot KZE sta zaposlila za nujen poseg Dežele, saj so posledice vodne ujme v Gorici označili kot naravno katastrofo.

Nič boljše niso vesti iz Nove Gorice in Šempetra, kjer je voda preplavila trideset ulic, bolnišnico, tovarne, upravna poslopja in nešteto hiš. Iz Šempetra pročajo tudi o smrtni žrtvi. Električni tok je ob dotiku z vodo ubil upokojenca, ki je s črpalko skušal izprazniti poplavljeni klet.

Nekaj škode je bilo tudi na Sovodnjem. Voda je po- plavila nekaj poslopij, pri Petovljah je zemeljski usad za- časno prekinil promet na cesti proti Zagraju. Na Gradu v Gorici se je pod težo vode podrl sotor za poletne prireditve.

NA 8. IN 9. STRANI

Poslanec Renzulli član vsedržavnega vodstva PSI

RIM — Vsedržavna skupščina PSI, ki je nadomestila nekdanji centralni komite, je včeraj izvolila novo stranki- no vodstvo ter imenovala predsednike raznih delovnih komisij, ki bodo spre- mljale delo parlamentarnih skupin. V novo direkcijo, ki šteje 51 članov, so bili poleg tajnika Craxija in podtajni- ka Martellija izvoljeni vsi najbolj zna- ni socialistični voditelji in prestižne osebnosti PSI, ki so angažirane v sin- dikalnih in drugih množičnih družbe- nih organizacijah. Furlanijo-Julijsko krajino bo v novi direkciji PSI zastop- pal bivši dolgoletni deželni odbornik, novoizvoljeni poslanec Gabriele Ren- zulli, ki je prevzel mesto Francesca De Carlija. Renzulli, ki je doma iz Vidma, pripada večinski struji znotraj PSI, ki je sad zavezništva med reformistično komponento in levico, ki jo na krajev- ni ravni vodi podtajnik na ministrstvu za pravosodje senator Castiglione. Pordenončan De Carli, ki je bil od leta

1983 član direkcije, pa pripada manj- šinski struji, ki se sklicuje na stališča bivšega ministra De Michelisa.

V novo direkcijo PSI je bil včeraj izvoljen tudi bivši poslanec Fabrizio Cicchitto, eden redkih politikov, ki je priznal sodelovanje v frimasonski loži P2. Cicchitto, ki je bil svojčas eden vplivnih voditeljev socialistične levi- ce, se po objavi seznama članov Gelli- jeve lože ni več aktivno ukvarjal s po- litiko. Pripadnost omenjeni frimasonski organizaciji je takrat priznal tudi čas- nikar Maurizio Costanzo, ki je zaradi tega izgubil službo v državni radiote- levizijski ustanovi. Nova direkcija je naletela na skoraj soglasno odobrava- nje vseh članov vsedržavne skupščine PSI. Proti se je osamljeno izrekel le priletni Giacomo Mancini, ki kontesti- ra metodo, ki je vodila izbiro nekate- rih novih članov strankinega vodstva. (ST)

Slovenija mora uveljaviti kar ji zagotavlja suverenost

LJUBLJANA — V šesturni razpravi so včeraj v Ljubljani preraševali dose- danje rezultate razprave o spremem- bah ustave. Delegacije organizacij in skupnosti so poskušale oblikovati jas- na stališča, ki naj bi jih v prihodnje zastopali slovenski delegati v zvez- nem zboru.

Iz izredno kritične razprave je bilo ves čas slutiti zahtevo, da mora Slo- venija v Beogradu uveljaviti vse tisto, kar zagotavlja vsaj minimum njene suverenosti. Ciril Zlobec je bil pri tem zelo konkreten: po njegovem mnenju je treba vsem v Jugoslaviji jasno po- vedati, da Slovenci nekaterih amand- majev ne sprejemajo. »Slovenskemu narodu smo dolžni razpršiti dvome in zaskrbljenost nad tem, kakšne bi utegnile biti spremembe ustave. Grdo je, če človek dela napake, še

hujše je, če jih ne prizna,«
je rekel Zlobec. »Slovenska ustavna komisija je naredila osnovno napako, ker iz gradiva ni izločila elementov, ki so izrecno nacionalna domena — in ki preprosto ne smejo biti predmet dogaj-anj med federacijo in republiko. Celo žaljivo je za Slovence, če zveza jem- lje pravico do lastnega izobraževanja, šolstva, kulture, celo društev. Ko gre za finansiranje jugoslovanske ljudske armade se mora armada obnašati kot celotna družba in ne more biti nikakr- šen fetiš zunaj sistema.«

Razprave o ustavi so res precej vro- če, toda varovalni mehanizem, na ka- terega je pred dnevi opozoril tudi Jože Smole vendarle obstaja: v ustavi brez popolnega soglasja vseh federal- nih delov ne more nihče spremeniti niti vejice...

Kotalkarsko SP v Aucklandu

Samo Kokorovec peti
v kratkem programu

□ □ □

Košarka: 3. kolo v A ligah

Pomembna zmaga
Segafreda v Riminiju

□ □ □

Nogomet: v 1. ZNL

Drugi poraz Dinama
Gneča pri vrhu

● Gorja

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Alternativna ura naj bi postala v vsakem primeru obvezna, čeprav je bilo deželno upravno sodišče iz Lacijske pred kratkim mnenja, da ni tako ter da lahko dijaki, ki ne obiskujejo verouka, zapustijo šolo. Za uradna sporočila bo treba vsekakor počakati na jutrišnje parlamentarno soočanje.

Predsednik Gorja je sinoči poveril podtajniku pri predsedstvu vlade Rubbiji nalogo, da o poteku sestanka s Casarolijem in o vsebini dogovora obvesti tajnike vladne večine. Liberalci in republikanci so vsekakor zelo zaskrbljeni, ker se bojijo, da bodo vso zadevo samovoljno rešili demokristjani in socialisti, ne glede na mnenje laičnih sil in ministra za šolstvo Gallonija, ki ga je vatikanska poteza prejšnji teden skoraj popolnoma razorožila, pa glasno napovedujejo ostre nastope proti konkordatu ter predlagajo ljudski referendum za njegovo ukinitvev.

● Craxi sviri

NADALJEVANJE S 1. STRANI

tična vprašanja in še zlasti poudaril dejstvo, da De Mitova stranka ne more misliti, da bi lahko prišlo do odobritve novega volilnega zakona proti volji socialistov, kajti to bi pomenilo, da sedanja večina ne obstaja več. Kot znano namreč obstajajo bolj ali manj jasni predlogi, po katerih naj bi tudi v Italiji uvedli tak volilni sistem, ki bi onemogočal zelo majhnim strankam (na primer takim, ki nimajo najmanj 5 odstotkov glasov) vstop v parlament. Širile so se govorice o takem sporazumu med demokristjani in komunisti, Craxi pa je sedaj opozoril, da socialisti na take sporazume ne bodo pristali.

Medtem ko v Zalivu ni bilo včeraj hujših spopadov in zapletov

Italijanski konvoj bo s 24-urno zamudo priplul v kuvajtsko pristanišče Šuvaik

DUBAJ — Kontejnerska ladja Jolly Turchese bo s 24-urno zamudo šele danes jutraj priplula v kuvajtsko trgovsko pristanišče Šuvaik. Italijanski konvoj je zapustil saudsko pristanišče Ad-Daman, fregati sta sicer ostali v mednarodnih vodah že včeraj zjutraj, kmalu zatem pa so vse tri ladje spustila sidro nedaleč stran od Bahreina, kjer je konvoj ostal vse do večera. Ni jasno zakaj so to storili, saj je plovba po tem morju veliko bolj varna podnevi kot ponoči, iz nepotrebnih virov se je sicer zvedelo, da so bili včeraj na tem območju kuvajtski pomorski manevri. Novico niso potrdili, mnogi pa se sprašujejo, zakaj je Jolly Turchese zapustila saudsko pristanišče neposredno pred pričetkom kuvajtskih pomorskih manevrov in predvsem, zakaj konvoj pluje ponoči.

Na zalivskem prizorišču je bil včerajšnji dan sorazmerno miren, le proti večeru pa so iranski patroljni čolni napadli saudsko tovarno ladjo ne-

daleč od Hormuških vrat. Ozračje pa je še vedno sila naelektreno, saj so med drugim iranski varuhi revolucije povečali aktivnost. S hitrimi patroljnimi čolni švedske izdelave predstavljajo namreč največjo nevarnost za ladje na tem območju. Prav zaradi tega opazovalci napovedujejo nove in hujše boje. Bojazen mnogih je tudi, da bodo iranska in iraška bombardiranja povzročila veržno reakcijo in represalije nad ladjami, ki plujejo v Zalivu.

Tudi Japonska bo finančno prispevala svoje za obrambo pravice do svobodne plovbe. Japonska vlada je namreč včeraj sprejela paket nevojaških ukrepov, nakupili pa bodo tudi najnovejši sistem za elektronsko ugotavljanje smeri ladij.

Ameriški Kongres je včeraj sprejel embargo (samo 5 poslancev je volilo proti) na nafto in druge iranske proizvode. ZDA so lani iz Irana uvozili za 400 milijonov dolarjev nafte.

Italijanska fregata Grecale v pristanišču Dubaja

(AP)

Dalaj Lama govoril v Indiji

DHARMSALA — V Lhasi ni bilo najavljenih izgrediv. Kljub luninemu dnevu, ki ga lamaizem posveča molitvi in obletnici kitajske nadvlade v Tibetu je dan potekel mirno. Mednarodna pozornost je bila namreč osredotočena na tiskovno konferenco Dalaj Lame v Dharmasali.

Iz indijskega izgnanstva se je dvignil glas verskega glavarja, ki je izjavil, da se morajo prebivalci Tibeta upreti komunistični vladi Kitajske. Pri tem se morajo izgoniti sleherni obliki nasilja in se zato angažirati izključno v pasivnih oblikah upora. Dalaj Lama jim je svetoval eskamotazo državljan-ske neposlušnosti, obenem pa je izjavil, da se je »pripravljen«, v zvezi z vprašanjem avtonomije Tibeta, »pogajati« s pekiško vlado.

Na drugi strani meje je kitajska vlada kajpak precej drugačnega mnenja. Uradno odsvetujejo turistom pot v Tibet, vojaških patrolj pa je v Lhasi na stotine. Prav tako skeptični so v Nacionalistični Kitajski, kjer so sicer pripravljeni podpreti protest Dalaj Lame in njegovih budističnih sobratov in vernikov, o svobodnem Tibetu pa nočejo slišati niti besedice.

Arhipelag Fidži oklicali za samostojno republiko

SUVA — Polkovnik Sitiveni Rabuka, vodja obeh državnih udarov, ki so v zadnjih šestih mesecih pretresli otočje Fidži, je včeraj arhipelag oklical za samostojno republiko in je sestavil 19-člansko vlado. Nova vlada je zadolžena, da bo državo ponovno privreda pod civilno upravo, potem ko so vojaki 25. septembra prevzeli oblast. Polkovnik bo v novi vladi notranji minister in bo imel nadzor na vojsko in policijo, svoj sklep pa je sporočil na 17. obletnico samostojnosti te majhne pacifiške države. Fidži bo še vedno

ostala članica britanske skupnosti narodov.

Rabuka je na včerajšnji tiskovni konferenci dejal, da je bil v ta sklep »prisiljen«, saj so bili vsi dosedanja razgovori s generalnim guvernerjem in bivšim premierom indijskega porekla Timocijem Bavardom brezplodni. Sir Penaia Ganialu, dosedanja generalni guverner otočja in kot predstavnik angleške kraljice najbolj pomembna politična osebnost Fidžija, nove oblasti ni priznal.

Policija zasačila tolpo ponarejevalcev

MILAN — V uradih milanske policije si veselo manejo roke, saj so včeraj onesposobili najbrž največjo tolpo ponarejevalcev denarja v zadnjih dvajsetih letih. Tolpo je sestavljalo nad trideset ljudi. Največ jih je bilo Italijanov, v skupini visoko specializiranih tehnikov in tiskarjev, pa sta bila tudi dva Jugoslovana, dva urugvajska državljana in nekaj Italijanov z bivališčem v tujini. Vodja milanskega odseka tolpe naj bi bil Giovanni Aleo, ki je omogočil policiji, da je zasledila še ostale ponarejevalce in sodelavce.

V manjšem stanovanju so ti namesitili najnovejše tiskarske stroje, ki so jim omogočali izdelavo brezhibnih bankovcev (pripravljali so jih po 100 dolarjev), pa tudi kreditnih kartic ter euro in potovalnih čekov. Policija je zaplenila milijon in pol ponarejenih dolarjev.

Referendum: Rubbia se bo vzdržal ker so vprašanja o JE demagoška

RIM — Nobelov nagrajenec Carlo Rubbia se bo vzdržal pri glasovanju o jedrskih elektrarnah na referendumih, kajti vprašanja so »demagoška in slabo zastavljena«. Po njegovem mnenju Italija ne potrebuje referendumov, ampak dosledno energetske politike. Te izjave je Nobelov nagrajenec dal na včerajšnji »konferenci italijanskih Nobelovcev« v okviru dnevov znanosti in tehnologije, ki jih je v Rimu organiziral vsedrjavni svet za raziskave CNR. Rubbia je, kot znano, zagovornik razvoja fuzijske jedrske energije, za katero je izdelal svoj izvirni načrt.

Nobelov nagrajenec je nato komentiral svojo kandidacijo za direktorja Evropskega centra za jedrske raziskave CERN v Ženevi, ki jo je v terek uradno postavila Italija. Po njegovem mnenju gre za pomemben korak, da bi Italija lahko nekega dne imela vodilno odgovornost v najpomembnejšem evropskem raziskovalnem centru za jedrsko energijo. »V tridesetih letih smo to tolikokrat poskusili, s fiziki Amalidijem, Zichichijem in Puppjem: upamo, da bo tokrat boljše,« je še dejal Rubbia, ki je tudi izrecno poudaril, da je Italija vedno igrala na evropsko karto v tem sek-

torju in dajala prednost mednarodnim raziskavam. Imenovanje Italijana za direktorja CERN bi bilo torej lahko tudi priznanje tej svestobi in bi italijanskim raziskovalcem nudilo nove možnosti, ki jih v Italiji ni. Poleg tega bi lahko na ta način Italija imela »pravičnejšo vlogo« pri sodelovanju ženevskega centra za industrijske, ki proizvajajo visoko tehnologijo. Rubbia pa ni hotel komentirati govoric o njegovem sporu z Zichichijem zaradi te kandidature; Nobelovec je dejal, da »ta konfliktualnost obstaja samo na časopisih« in je dodal, da se z Zichichijem medsebojno spoštujeta, vsaj kar lahko govori zase.

Res je, da v Jugoslaviji žal zmeraj manj govorijo o tako imenovanem »podružbljanju« problemov, se pravi o tem, kako naj bi ljudje čim bolj neposredno sodelovali pri reševanju vprašanj. Klima, ki zadnje čase vlada v tej deželi in ki ji daje ton gospodarska kriza, kajpak tudi z elementi politične krize, to očitno preprečuje. Še nedavno pa so naglašali, kako je podružbljanje najbolj neposreden izraz samoupravne politike.

Ni dolgo tega, kar je tudi zunanja politika prišla na vrsto za »podružbljanje«. V Jugoslaviji so imeli niz sestankov in razprav o tem vprašanju. Tolmačenja so bila sicer različna; nekateri so menili, da v zunanji politiki žal ni nobenega podružbljanja, drugi so navajali, da podružbljanje v tej dejavnosti pač ne more biti, ker je zunanja politika sama po sebi diskretna panoga; bili pa so seveda tudi takšni, ki so se realneje zavzemali za »odprtje zunanje politike v smeri podružbljanja«, kot je bilo rečeno ob neki okrogli mizi v Ljubljani.

Vidnega koraka naprej v vsakem primeru pa ni. Deloma zavoljo krize, ki tare deželo, deloma pa tudi zato, ker takorekoč predstavnikom zunanje politike preveč ne prija misel, da bi javnost nekoliko pobliže pogledala, kaj se stvarno dogaja za njenimi kulisami. Vse skupaj je običajno na spoznanju, da pač v zunanji politiki Jugoslavija uresničuje načela neuvrčenosti, skratka, da še naprej orje svojo brazdo v duhu politike, začrtane od skupščine in družbeno političnih organizacij.

Kriza pa seveda ne more in ne sme prikriti, da tudi v zunanji politiki ni vse zlato, kar se sveti, skratka, da tudi pri njej žal močno pri-

Kritične ocene dosedanjih pobud in posegov Jugoslovanska kriza se odraža tudi pri vodenju zunanje politike

manjkuje podružbljevalna silnica. In tako se dogaja, da se je zadnje dni začelo kar stopnjevati število komentarjev, v katerih jemljejo avtorji v precep vidike jugoslovanske zunanje politike in večinoma ugotavljajo, da ne uspeva. Bržčas je premalo pregledna, nedovolj jasna in nekonkretna.

Predmet komentarjev je na primer ideja o tako imenovani balkanski konferenci, ki jo je nedavno navrgla prav Jugoslavija, vendar je vse skupaj, kot kaže, skorajda zaspalo, čeprav je Jugoslavija geografsko sredi balkanskega polotoka, pa tudi politika nevrščenosti bi jo morala spodbujati k večji aktivnosti ter seveda pomembnejši vlogi. Nekaj se sicer premika na Balkanskem polotoku, toda avtorji tega začetnega razgibanja so prej drugi kot Jugoslavija, ugotavljajo časopisje. Prisotno je mnenje, da jugoslovanski zunanji politiki nemara ne primanjkuje idej, da pa se od idejne faze preprosto ne zna odlepiti.

Z Jugoslavijo so sicer domala vsi sosede brž izrekli soglasje z idejo o konferenci (dejansko

prvi po drugi svetovni vojni), njena zunanja politika pa baje, da ni znala ali da ne zna pilotirati pobude naprej. Zlasti je opazno, ugotavljajo nekatera sredstva obveščanja, da je jugoslovanska iniciativa ostala pri svoji takorekoč deklarativnosti in da je žal ne spremljajo stvarnejši predlogi. Zdi se, na primer, da je Bolgarija pri tem aktivnejša. Tudi Grčija kaže določeno živahnost, saj so znane njene zadnje poteze v zvezi z Albanijo (soglasje s predlogom, da med dvema deželama ne bi več bilo vojnega stanja). Dokaj dejavna je tudi Romunija tako v ožji kot v širši razsežnosti in celo Albanija se je začela odpirati v svet.

Jugoslavija je dala pobudo za konferenco, pri tem pa je očitno obstala. Dejavniki, ki si prizadevajo za stvarno podružbljanje jugoslovanske zunanje politike trdijo, da je pri njej globoka praznina med besedami in dejanji, med napovedmi in uresničitvami. Posebno v stikih s sosedomi deželami pa tega ne bi smelo kronično biti. Nemara je res, da je zlasti zunanja politika kriva, če na primer med Jugoslavijo in njenimi

sosedomi na Balkanu ni vidnega razmika denimo v gospodarstvu. Jugoslavija je konec koncev na izjemno pomembni strateški poziciji, ki da jo žal ne zna uveljaviti, kajpak enakopravno z ostalimi.

Nekateri omenjajo sredozemsko konferenco, med drugim tudi zadnjo zgolj takorekoč »tehniško« konferenco sredozemskih dežel v Malagi, zatrjujejo, da vsebinsko daleč odstopa od stanja, v katerem tavajo priprave za balkansko srečanje. Pogosto je slišati opazko, da je jugoslovanska diplomacija še kako prisotna pri dogajanjih oddaljenih tisoče kilometrov, medtem ko je šablonska, toga in skromna pri domala vseh domačih vprašanjih. Bržčas bi rada kaj pokazala, vendar se izživlja pri problematiki, ki večinoma ne zadeva neposredno in življensko Jugoslavije. Tega ji kajpak ni mogoče šteti v dobro.

Seveda je večina komentatorjev skorajda enotna v oceni, da v zunanji politiki pač ni mogoče briljirati s kakimi posebnimi uspehi, če pa je notranji položaj države neurejen in zamotan. Potrjuje se staro pravilo, da je zunanja politika pač odvisna od notranje, da je pravzaprav njena posledica. Vzlic temu pa bi se morali bolj smelo soočiti z bližnjimi problemi. Zunanja politika je navsezadnje zakladnica izkušenj, ki so lahko dragocene tudi za notranje razmere. Če je bila zamisel o balkanski konferenci preuranjena ali nedovolj argumentirana, potem pa naj bi se potrudili pri tem, da bi odnose s sosedi vsaj bilateralno obogatili s kako novo kvaliteto in stvarno potezo.

Miro Kocjan

Poročni sezname

Zurlan

neponovljive priložnosti

POSEBNA PRODAJA OB PRENOVITVI PROSTOROV
S POPUSTI OD 30% DO 50%
DO IZČRPAVANJA ZALOGE

Ul. Carducci 20 - Tel.: 768494

Zapis ob razstavi Človek in trta v Repnu

So res prikazani globlji pomeni gojenja trte?

Predstavitve tematike in sodelavcev razstave »Človek in trta« v Repnu je v »Primorskem dnevniku« že izšla, zato se pri tem ne bom zadrževala. Raje bi povedala, kako z velikim zadovoljstvom lahko obiskovalec ugotavlja, da je zamisel, ki se je porodila v okviru »Skupine '85« ob priliki zadavnega predavanja (3. 6. 1985) prav v Kraškem muzeju, s tolikim navdušenjem in strokovnostjo povzela pričujoča pobuda. Že po prvih vtisih je videti resno težnjo po interdisciplinarnem obravnavanju teme (kot je razvidno tudi iz izčrpnega kataloga, ki nedvomno bogati našo krajevno literaturo) in s tem razkriva razstava globlji pomen gojenja trte (ki ga seveda lahko razširimo še na vsako drugo obliko kmetovanja), to je posredovanje med prakso in znanostjo ter obenem povezovanje med naravoznanstvenim in humanističnim.

Skoraj v isti sapi pa ne bi mogla izreči svojega popolnega odobravanja metodološkemu pristopu, ki ga morda nekoliko preveč bremeni antropocentričnost. Ob tem bi rada kot primer spomnila na ureditev muzeja čebele v Radovljici, kjer človekova dejavnost ne zakriva osrednje vloge čebele: tudi na repenski razstavi bi morala priti do večjega izraza osrednja vloga trte (ki ji po vsej pravici pripada), kar bi tudi odgovarjalo končnemu namenu vsakega tematskega prikazovanja.

Če po eni strani vidimo v trti primeren subjekt predočevanja stika med dvema kulturnima dimenzijama, znanstveno in humanistično (tukaj, kot rečeno, prevladujoče obravnavano), moramo po drugi obzaložiti, da je znanstvena veja malo ali nič zrasla. Zgodovinarji in etnografi zanesljivo vedo vsaj za tukajšnje slovensko društvo naravoslovcev »Tone Penko« (ime enega člana, in še priznanega naravoslovca povrh, sem v katalogu zasledila le kot — čeprav med drugim odličnega — strokovnega prevajalca). Tam bi jim bili znali povedati na primer, da nudi pojem »trta« odlično priložnost za obravnavanje fizičnih in bioloških struktur našega ozemlja, ki jih vključujemo v šir-

ši, skoraj celo sredozemsko območje zaobjemajoči obseg. Po tej črti (znanstvenih disciplin namreč) bi bilo treba prikazati meteorološke značilnosti sredozemskosti, ki podčrtujejo prisotnost obeh zanj glavnih rastlin: trte in oljke. (Naj na tem mestu le bežno omenimo pobudo ponovnega gojenja oljke v dolinski občini, prav na robu področja s sredozemskimi značilnostmi!)

Na drugem mestu bi geologija (ki jo sicer prikazuje dva panoja, vendar ne v zvezi z glavno temo) bila mogla in celo morala evidentirati, kako se doberšen del vinogradov prekriva z nanosi jerine. Naj prezmemo tesno povezanost med organoleptičnimi značilnostmi kraških in istrskih vin ter temi tako posebnimi tli?

V taki širši zasnovani pobudi ne bi smeli pozabiti napisati tudi strani o prisotnosti rastlinstva kot nenadomestljivega instrumenta za spoznavanje in tolmačenje okolja. Ne bo odveč, če priključimo v spomin, kako v Evropi prisotnost trte, ki iz Sredozemlja po dolinah Rena in Mozele prodira v samo osrčje Srednje Evrope, vedno sovпада s prisotnostjo obilnih ostankov termofilne submediteranske vegetacije. Kot je trdil ugledni pokojni slovenski fitosociolog Maks Wraber (v čast si štejem, da sem ga osebno poznal), črna vina, kot sta teran in kraška črnina, krijejo območje potencialne prisotnosti gradnovih gozdov, ki so očitno uspevali na globljih in bogatejših tleh.

Že po sami estetski plati so me od nekdaj pritegovali prikazi (tudi le grafični) vseh mogočih oblik vzgoje trte, zato je razumljivo, da sem s posebno pozornostjo iskala vsaj kak namig na razne obrezovalne tehnike in postopke, ki skupaj s prisotnostjo rastline soustvarjajo ta specifični del pokrajine. Na žalost zaman! Tako poglavje bi bilo važno tudi z agronomskega vidika, obenem pa bi bilo utrlo pot kulturni poglobitvi v dveh smereh: po eni strani na načine obrezovanja globoko vplivajo krajevni običaji in tradicije (tu je torej pove-

zava z etnografskim backgroundom); po drugi strani predstavljajo ti posegi do potankosti dozirano in izkušeno izvajanje pomembnega zakona in rastlinske fiziologije, po katerem bodo rastline proizvajale velike količine semena ter si tako zagotovile nadaljnji obstanek, kadar pogoji v okolju in fiziološki stresi ogrožajo njih preživetje. Kaj so namreč obrezovanje in vezanje trsa, če ne le namerno oviranje naravnega pretakanja sokov?

Privlačna popestritev v tem delu razstave bi bila utegnila biti tudi samo skromna ampelografska zbirka vsaj glavnih, starih ali na novo vpeljanih vrst trte na Krasu, morda v obliki herbarijskih listov, ki bi obiskovalcu predočila naravno in strokovno doseženo spremenljivost te raznolike rastlinske vrste. Niti ne bi tu veljal morebitni ugovor o prostorski stiski, saj je v tako široko zasnovani razstavi dovolj le simbolična prisotnost kake tematike, ne pa tudi njeno izčrpno obravnavanje.

Trenutno mi prideta na misel le še dve majhni vrzeli v zgodovinskem delu: prva je poglobitev vloge trte v krščanski simbolizaciji, toliko več, če pomislimo na njeno pogosto prisotnost v motiviki kraških »kaluon«. Prav za konec pa dejstvo, da mi ugledni zgodovinar ni povezal nastanka osmic z globokim političnim, gospodarskim in družbenim preustrojem za časa cesarja Jožefa II., ki je z odpravo tlačanstva (1781) dovolil malim kmetom neposredno prodajo lastnih proizvodov, kar je sprožilo vso ustvarjalno moč tega področja. »Wir geben jedem die Freiheit, die vom ihm selbst erzeugten Lebensmittel, Wein und Obstmost zu allen Zeiten des Jahres, wie, wann und zu welchem Preis er will, zu verkaufen und auszuschenken.« (»Mi podeljujemo vsakomur svobodo, da v vsakem letnem času, kakor, kadar in po katerikoli ceni hoče, prodaja in toči lastno proizvedena živila, vino in sadni mošt.«)

MARA DEBELJUH

Koncertna sezona v Tržiču

Tudi letos bo simfonični orkester ljubljanske radiotelevizije otvoril ter zaključil jesensko-zimsko sezono v Tržiču. Obakrat bo ljubljanski orkester vodil njegov dirigent Anton Nanut. Na obeh koncertih bodo izvajali skladbe ruskih avtorjev. Na prvem koncertu, ki bo v petek, 9. oktobra, na tem bo sodeloval tudi pianist Francois Joël Thiollier, bodo imeli na sporedu Sergeja Rahmaninova Tretji koncert za klavir in orkester ter Dmitrija Šostakoviča Sedmo simfonijo - Leningrajsko. Na zaključnem koncertu sezone, ki bo 30. marca, bodo na sporedu Seherezada Nikolaja Rimski-Korsakova ter dve skladbi Igorja Stravinskega.

Tudi letos je prireditelj glasbene sezone v Tržiču tamkajšnja občinska uprava. Za izbor koncertistov je tudi tokrat poskrbel prof. Carlo De Incontra.

Na sporedu bo vsega skupaj 16 koncertov. Po začetnem bo 22. oktobra na sporedu organist Klemens Schnorr. Novost bosta dva nastopa marionetnega gledališča iz Salzburga. 5. novembra bo to gledališče imelo na sporedu Čarobno piščal Wolfganga Amadeusa Mozarta, nekaj dni kasneje, 6. novembra, pa Rossinijevega Seviljskega brivca. Kvartet Artis z Dunaja nastopi 18. novembra, Jess Trio z Dunaja pa 26. novembra. I solisti di Roma bodo igrali 9. decembra, pianist Rafael Orozco pa pride v Tržič 17. decembra.

Pianistka Paola Fasola bo koncertirala 12. januarja 1988, mezzosopranistka Christa Ludwig in pianist Charles Spencer pa bosta nastopila 25. januarja. Pianistka Bella Davidovich bo imela koncert 9. februarja. Koncert sodobne glasbe, povezane s kompjuterjem, bo 26. februarja. Kvartet Melos iz Stuttgarta nastopi 10. marca, 11. marca ter 12. marca. Na vseh treh koncertih bodo izvajali Beethovnova dela.

MARKO WALTRITSCH

Začetek sezone gledališča Contrada

Vozovnica za tisoč kron

S premiero gledališča Contrade (v torek) se je tako rekoč začela nova tržaška gledališka sezona. Bivša kinodvorana Cristallo je bila za to priložnost polna (kakih tisoč gledalcev), tudi zato, ker je bilo na sporedu delo domačih tržaških avtorjev Carpinterija in Faragune. Začetek sezone in ponovna odrska predstavitev znanega para pa je bilo najbrž tudi vse, kar je nudil gledališki večer.

»Vozovnica za tisoč kron« (Un biglietto da mille corone) je skorajda vsem spominjala na lanski »podvig« s Parom svilenih nogavic z Dunaja, ki je naletel pri občinstvu na neverjetno odobravanje, a je bil, gledališko in umetniško vzeto, vse prej kot prvovrsten. Tako tudi tokrat: verjamemo, da bodo plehka ljubzenska štorija Ketti (Maria Grazia Plos) in Tonina (Orazio Bobbio), pomorske zgodbe in pripovedi o nekdanjem pristaniškem lesku Trsta nadvse spodbudile participacijo tržaškega občinstva, a kljub temu se nam zdi, da je bila to drugorazredna predstava, ki ne nudi niti enega izzi-valnega izhodišča, kaj še, da bi se približala stvari, ki ji pravimo gledališka umetnost. Res je, da je bila režija Francesca Macedonia tokrat zelo skrbna, kar obrtniško popolna, brez šibkih točk in predstava zaradi tega tekoča, brez zastojev, res je tudi, da so igralci solidno izpeljali svojo nalogo, a kaj, ko se je vse to nemalo izničilo ob šibki pisni predlogi. Ta je, kot običajno pri Carpinteriju in Faraguni, udarjala na nostalgično in sentimentalno struno, izgubljala se je v dolgih ekspozicijah, v lahkih življenjskih usoda dveh zaljubljenec nadvse srečno rešijo.

Skratka, bila je to predstava za nezahtevno občinstvo, kakršno je tržaško, ki je pokazalo svoje navdušenje za igro tudi z aplavzi na odprti sceni... (mč)

iz likovnih galerij - iz likovnih galerij

Enotna razstava samih pastelov

Že nekajkrat smo podčrtali, da je v tržaškem likovnem svetu razmeroma veliko žensk. Med temi jih je nekaj, ki sodijo med zelo veljavna imena. Ena teh je tudi Olivia Siaux, ki se po treh letih ponovno predstavlja svojemu tržaškemu občinstvu v galeriji Cartesius z bogato samostojno razstavo. V tem zahtevnem tržaškem razstavišču je dala v soboto na ogled svojo izbrano bero zadnjih let in sicer kakih dvajset del.

Olivia Siaux, ki je svojo umetnostno nadarjenost razvijala in izpopolnjevala pri mojstrih Periziju, Kravosu, Righiju in drugih, se že kakih petnajst let uspešno preizkuša in sproti uveljavlja v različnih tehnikah. Tokrat pa je pripravila enotno razstavo samih pastelov.

Ob tem bi dodali nekaj značilnosti te marljive in rekli bi solidne likovne ustvarjalke. Dolgo let je bila Siauxsova nekako izrazno in motivno uklenjena v tesne okvire, tako da se je mnogokrat tako v motivu, kakor tudi in še posebno v mračnih barvah že ponavljala. Sedaj pa je dala na ogled serijo pastelov, ki kažejo njen novejši in najnovejši razvoj. Tako vidimo na razstavi nekaj tihožitij, ki so še vezana na njeno nedavno povsem figurativno likovno govorico, nato imamo dela, kjer se mora gledalec še potruditi, da zazna na delu obrise figurativnosti, končno pa so tu tudi dela, ki bi jih lahko prišli v abstraktno likovno izraznost, vendar pa v tem primeru ne gre za neko hoteno, načrtno abstraktnost,

pač pa za rezultate povsem logičnega, naravnega izraznega razvoja. Glede tega bomo navedli nekaj del dveh skrajnosti in sicer pastela z naslovom Tihožitje s štorom in Veliki kraški kamen ter pastela z naslovom Kompozicija in Barvne luči. Posebno poslednje delo nakazuje ali bolje bi moglo nakazati večjo sproščenost likovnice, sporščenost, ki jo je pokazala že letos poleti na seshlanski skupinski razstavi, na kateri so sodelovali likovniki, ki so obiskovali poletno likovno šolo, ki jo je v nabrežinskih kamnolomih vodil tržaški likovni mojster in pedagog Nino Perizi.

Nadaljnja značilnost, ki prihaja do izraza na sedanji razstavi Olivie Siaux, je njena močnejša, vsekakor bolj živa barvna lestvica. Sicer je likovnica vedno obvladala barvnost ali bolje povedano si je veliko pomagala z barvami, vendar so bile nje barve doslej v glavnem bolj mračne in zagašene, tokrat pa uporablja tudi kar močno rdečo, oranžno, plavo, celo rumeno in sicer priljubljeno rjavo barvo in tokrat rade volje podčrtamo, da je ta nekoliko svetlejši ton njenega slikarstva za oko prijetnejši, hkrati pa ohranja vso svojo veljavnost prejšnje bolj umirjene barvne lestvice, kajti njena sedanja krepkejša barvnost ni nikoli kričevo. Skratka, na sedanji razstavi vidimo likovnico Siauxsovo v bolj sproščeni in barvno bolj bogati govorici, ki prav gotovo daje njeni likovni izraznosti bogatejši ton in veljavnejši poudarek. (fre)

Pogovor s predsednikom Slavističnega društva Trst

J. Povše: »Svoj boj moramo dobojevati sami«

Pred kratkim se je, kot znano, v Bohinjski Bistrici zaključilo vsakoletno strokovno zborovanje slovenskih slavistov, katerega se je udeležilo presenetljivo visoko število slušateljev in predavateljev iz zamejstva. Zasluga za to gre prav gotovo tudi Slavističnemu društvu Trst in njegovemu predsedniku Janezu Povšet, ki sta se zavzela, da bi bili slavisti iz Trsta in Gorice stvarno, idejno in strokovno prisotni na osrednji slovenski slavistični manifestaciji. In prav slednjo smo izkoristili, da smo se daljše pogovorili s Povšetom, ki nam je obrazložil marsikatero vidike in programe zamejskih slavistov.

Opiši nam dogodek s Slavističnega zborovanja, ki ti je pustil najprijetnejši vtis.

»Mirno lahko rečem, da je bil najprijetnejši vtis letošnjega slavističnega zborovanja v Bohinjski Bistrici toisto zborovanje v celoti. Zveni paradoksalno, ampak je res. Preko 500 slavistov iz cele Slovenije, neverjetno vzdušje, entuziazem in dobesednem pomeni besede, trije strnjeni delovni dnevi, cela vrsta izvrstnih predavateljev. Predvsem pa izrečena in neizrečena vera in prepričanje v smisel boja za slovenski jezik, ki seveda ni zgolj jezikoslovna, pač pa v prvi vrsti narodnostna in duhovna kategorija. Izčrpen profil Slavističnega društva, ki tudi v matičnem prostoru nima praktično nikakršnih sredstev na razpolago, deluje pa ravno iz notranje nuje, solidarnostne povezanosti med vsemi, ki jim je mar plemenitenje materinščine. Strašna energija je bila prisotna med zbranimi, prava borbenost vendar na pravem, duhovnem nivoju, ki je - namreč duhovnost - najdalekosežnejša naložba. Zame osebno je bil dogodek tudi izrazita prisotnost članov našega zamejskega prostora, okrog dvajset nas je bilo, imeli smo 5 referatov, z eno besedo: bili smo opaženi v tolikšni meri, da so nas zaznali in nas še posebej pozdravili.«

Katera bi bila poglavitna spodbuda tega zborovanja za nas?

»Če se navežemo na program in rezultate zborovanja, potem nedvomno izraziti strokovni prispevek, ki

smo ga zborovanju posredovali. Prikaz prof. Marije Pirjevce o korespondenci med Savim in Čopom je odprl nove poglede na vplivnega Prešernovega prijatelja; Attemsove pridige v slovenščini, ki jih je predstavila Lojzka Bratuž, so nedvomno odgnile še eno zavoso zgodovine, za katero se skriva aktivna raba slovenščine; Duško Jelinčič je doživel prodoren uspeh s svojim argumentiranim razmišljanjem o planski literaturi; s pomočjo Marije Češut smo predstavili matičnemu prostoru Primorski slovenski biografski leksikon, sam pa sem z referatom o Zori Saksidi izpolnil željo organizatorjev, ki so želeli dodatnih informacij o tistih ustvarjalcih, ki do sedaj še niso bili znani v zadovoljivi meri. Če vse to povežem, potem bi bila ena od poglavitnih vzpodbud ravno otipljiv in dokazan občutek, da smo v tukajšnjem zamejstvu enakopraven in nedeljen del celokupnega slovenskega kulturnega prostora, ki ima med ostalimi prostori povsem svoje in pomembno mesto.«

Kako energijo, borbenost v matici prenesti v zamejstvo?

»Res je, v vzdušju zborovanja v Bohinjski Bistrici se mi je zazdelo, da smo na domačih tleh, v svoji sredini, kar preveč mlačni. Preveč stvari verjetno delamo previdno, kot da ne bi vedeli, da je zadeva, ki ni opravljena do konca, v bistvu neuspela. Sesuje se nazaj v svoje izhodišče. Kot da kar preradi pristajamo na obstoječa stanja, polno opravičil imamo za vsakršen pragmatizem, ki seveda ne vodi nikamor. Da ne bo pomote: tudi drugi, od druge, so se počutili podobno, kar pomeni, da bodo lahko vsi črpali iz tega zborovanja. Energija seveda pomeni, da si sposoben tudi kakšnih pomembnejših načrtov, kot so tisti kratkoročni, da vztrajaš na določenih pozicijah dlje časa in da te težave ne zdrobijo in razstavijo že za prvim vogalom, na prvem križišču. Kako torej energijo prenesti k nam? Tako da jo kar prenese-mo.«

Kakšne so možne oblike sodelovanja z matico in kako jih lahko okrepimo?

»Ko sem na občnem zboru pozdravil zborovanje, sem namignil, da imamo pač specifične, da ne rečem težje pogoje, vendar pa da v zamejstvu ne želimo objokovati svoje usode, ker moramo pač na tem robu dobojevati svoj boj sami. Ne potrebujemo torej pomoči, za nas je pomoč sodelovanje, sodelovanje in še enkrat sodelovanje. Sodelovanje pa pomeni vseh vrst povezovanja, povezovanja s koprskim in novogoriškim področjem - kar je naš dobesedni domet - ter seveda povezovanja z Ljubljano. Ne bi rad govoril o dogodkih dobesedno, namreč o zunanjih »dogodkih, za katere se mi zdi, jim mnogokrat pritika-mo prevelike pomene. Pri tem pa pozabljamo preprosto na bistven pretok in obtok, ki določeno območje - v tem primeru naše - prekrvavi v vseh smislih in ki ga je, kot učijo izkušnje, najtežje vzdrževati.«

Kakšni so programi in načrti Slavističnega društva Trst v bodoče?

»Kolegica iz Kopra mi je potožila, da ne ve točno, kaj in kako naj s programom Obalnega slavističnega društva. Takoj sva se razumela: živimo v času programov, načrtov, ki morajo biti realizirani, opaženi, izpostavljeni. Ali naj Slavistično društvo producira pogovore, predstave, filmske projekcije, seminarje? Seveda, tudi. Naj se ukvarja s šolo? Kako? Naj posega v javnost, naj kritizira? Tudi. Osebno sem prepričan - ne nazadnje sem v svojo veliko osuplost isto opazil tudi na bohinjskem zborovanju - da mora društvo te vrste osmišljati svoje vrste, povezovati navznoter, dajati moč in novih energij za nelahko delo v prosveti; da mora osmišljati odnos do jezika, najprej pri tistih, ki se z njim tako rekoč poklicno ukvarjamo, potem pa še pri vseh drugih. Vse to društvo lahko počne z raznimi, končno tudi zunanji-mi oblikami.

Razgovor zapisal
DUŠAN JELINČIČ

Popisovalci bodo obiskali tisoč devetsto anketirancev

Pokrajinska uprava bo izvedla raziskavo o potrebah in težavah ostarelih ljudi

Tržaška pokrajinska uprava bo v prihodnjih mesecih izvedla široko raziskavo, da bi podrobno spoznala probleme in težave ostarelih oseb. Njene značilnosti in cilje so včeraj predstavili predsednik Locchi, odbornik za socialno skrbstvo Cannone in predstavnik raziskovalne družbe »Ricerca in-formazione« iz Rima Bernardini.

Tržaška Pokrajina je v preteklosti že stopila na pot specifičnega spoznavanja problemov v svoji pristojnosti z raziskavami o mladih in s podrobno analizo obstoječih arhitektonskih ovir. Sedaj so na vrsti potrebe priletnih in ostarelih oseb. Da so pritegnile zanimanje javnih upraviteljev ni čudno, saj je že desetletje znano, da je Trst mesto starih. Težje pa je odgovoriti na vprašanje, zakaj tako pozno. Toda po toči nima smisla zvoniti... Poglejmo raje nekaj podatkov, ki tržaško stvarnost postavljajo med državne in celo evropske rekorde.

Na osnovi podatkov ISTAT je Bernardini namreč ugotovil, da je bilo leta 1981 v tržaški pokrajini 28% prebivalcev starejših od 60 let, 22% je preseglo 65 let starosti, 9% pa 73 let. Po najnovejših projekcijah naj bi leta 2001 bilo v Italiji 23% državljanov starih več kot 60 let, 17% več kot 65 let, 8% pa naj bi jih imelo več kot 73 let.

Podatki so zgovorni: leta 1981 je v Trstu živelo več ostarelih, kot jih bodo sorazmerno našli v Italiji leta dva tisoč. Vendar to še ni vse. Dodati moramo namreč še negativni demografski trend tržaške populacije. Od leta 1983 do danes je Trst izgubil poprečno 2.600 ljudi na leto. Če ne bo sprememb, bo Trst čez 91 let brez prebivalca in kdor se bo rodil po letu 1988, bo obojen na izselitev.

Toda to tragično podoba tržaške bodočnosti so na včerajšnji tiskovni konferenci pokrajinski upravitelji omilili z ugotovitvijo, da je sedanja tržaška družba podoba Italije leta 2000. Trst je torej »odlična« primer za preverjanje najustrežnejših družbeno-skrbstenih posegov v korist ostarelih in za ugotavljanje njihovih potreb.

Od skupno 78 tisoč upokojencev v tržaški pokrajini jih bo raziskava zajela okrog 1.900, razdeljenih v pet starostnih razredov. Raziskovalci namreč izhajajo iz stališča, da so potrebe in življenjske okoliščine zdravega šestdesetletnika povsem različne od neavtonomnega osemdesetletnika. Da bi odgovorne ustanove (krajevne uprave, bolnišnice, domovi za ostarele, itd.) znale ustrezno načrtovati svoje posege, pa morajo podrobno poznati potrebe posameznih kategorij. Kajti prav v tej pomanjkljivosti se po mnenju od-

bornika Cannoneja skriva neustreznost sedanjih socialnih služb, kljub vse višjim investicijam.

Raziskavo bodo izvedli tržaški popisovalci, ki se bodo od ponedeljka dalje predstavili na domovih izžrebanih anketirancev z dvema vprašalnima polama, v kateri bodo vpisovali informacije o pokojninskem ali delovnem položaju anketirancev, o njegovem stanovanjskem položaju, o družbenih navadah, o odnosih z družino in okoljem, nenazadnje pa o njegovem pogledu na svet, življenje, smrt itd. Skratka, vprašalna pola bo dala sliko o stopnji vključenosti posameznika v družbo in v družbeno tkivo, istočasno pa tudi o oddaljenosti družbenih struktur od njega. Poverjeno osebje (v glavnem bodo mladi med 20. in 35. letom) se bo moralo identificirati, s seboj pa bo imelo tudi poverjenje pokrajinske uprave.

Za nas Slovence se ob tem postavlja vprašanje, če bodo anketne pole tudi v slovenščini. Raziskovalec Bernardini je dejal, da pač o »tej potrebi po bilingvizmu« ni bil poučen in dodal, da bi v primeru težav primerno ukrepali s slovenskim prevodom. Odbornik Cannone je še dodal, da se je pokrajinska uprava že obrnila na okoliške Občine in prosila za sodelovanje, pri tem pa ni naletela na podobne zahteve. N.F.

Odbornik Carbone s člani tovarniškega sveta

Proizvodne perspektive TVM samo v dizelskem sektorju

Deželni odbornik za industrijo Carbone se je včeraj sestal s tovarniškim svetom Tovarne velikih motorjev z namenom, da skupaj ocenijo položaj družbe Fincantieri s posebnim ozirom na dizelski sektor. Carbone je med drugim dejal, da prevladuje mnenje, da pričakovanje za že dolgo tega napovedano deželno konferenco o podjetjih z državno udeležbo postopoma upada. Obstaja tudi nevarnost, da politične izbire, ki so leta 1984 predvidevale specifične posege za javna podjetja, postopoma izgubijo svojo vrednost.

Večje zlo pa predstavljajo napovedi ustanove IRI, ki kažejo jasne namere za postopno odpravljanje manufakturnega sektorja na račun gradenj velikih infrastruktur in alternativnih storitvenih dejavnosti. Očitno je treba torej napovedano konferenco o podjetjih z državno udeležbo izkoristiti v plodnejše namene in ne v nekonstruktivno obnavljanje in proučevanje sedanjega položaja tržaške industrije in gospodarstva. Nujno je treba poiskati ustrezne rešitve za tolikokrat napovedano relansiranje in sploh obstoj še zdravih industrijskih objektov. Perspektive Trsta so nujno vezane na zmogljivost pristanišča in na sposobnost ustvarjanja in nudenja kvalificiranih služb. Manufakturna industrija pa kljub vsemu še vedno ohranja pomembno vlogo v krajevnem gospodarstvu, že z ozirom na to, da zaposluje skoraj 30 tisoč delavcev.

Odbornik Carbone je v svojem posegu dejal, da bo morala družba Fincantieri upoštevati nekaj temeljnih pogojev, ki so tesno povezani z relansiranjem dizelskega sektorja. Prvi se nanaša na kakovost in predvsem na tržno vrednost izdelka, če pri tem upoštevamo težnje, po katerih naj bi Trst in posredno Tovarna velikih motorjev postala osrednji vsedrjavni dizelski pol. Drugi temeljni pogoj pa je ustanovitev ustrezne tehnično-raziskovalne službe, ki naj bi zasledovala njegove konkretne oblike dela in razvoja.

Člani tovarniškega sveta so s svoje strani izrazili zaskrbljenost zaradi krčenja osebja, kot posledice pomanjkanja dela, oziroma zaradi pripadnosti tovarne ladjedelniškemu sektorju, ki ga upravlja Fincantieri. Neumestno bi bilo torej razpravljati o možnosti razvoja na tem področju, medtem ko bi popolna vključitev tržaškega objekta v dizelski sektor lahko odprla nove razvojne in zaposlitvene možnosti. Tovarniški svet je tudi zahteval, da se Dežela aktivno udeleži soočanja z družbo Fincantieri, zlasti glede razvoja dizelskega sektorja in povečanja produktivnosti v Tovarni velikih motorjev.

V ponedeljek v Novinarskem krožku

Satirik Sergio Staino bo prvi gost Študijskega centra Miani

V ponedeljek, 12. oktobra, ob 17.30 bo v Novinarskem krožku prvo predavanje jesenske sezone Študijskega centra Miani. Predavatelj, ki bo govoril o satiri, časopisih in politični oblasti, bo Sergio Staino, znani satirični ilustrator in direktor satiričnega in humorističnega tednika Tango, ki izhaja ob ponedeljkih kot priloga dnevnika L'Unità.

Uvodno besedo bo imel novinar Luciano Santin, moderator pa bo Maurizio Fogar, predsednik krožka Miani.

Pobuda odpira trilogijo o odnosu med politično satiro, sredstvi javnega obveščanja, posebno pa časopisi in sistemom »oblasti« italijanskih strank; odnosu, ki je v preteklih letih privedel do dokaj ostrih polemik, kot v primeru komika Beppeja Grilla in italijanske državne televizijske mreže RAI, ki sta si prišla navzkriž zaradi Grillovih satiričnih komentarjev na račun PSI.

Po Stainu bo gost krožka Miani še Francesco Altan, z razstavo znanega Cipputija in ob koncu sezone verjetno tudi začetnik italijanske moderne satirične šole, risar satiričnih vinjet, Giorgio Forattini.

Kulturni krožek Miani se je odločil za prirejanje te trilogije, da bi nadaljeval v lanski sezoni začeto debato o eni izmed ključnih tematik italijanske družbe, odnosu med svetom javnega obveščanja in političnim sistemom.

Prav ta tematika bo zato jedro drugih dveh letošnjih predavanj, ki ju bo krožek priredil decembra meseca. O svoji zadnji knjigi »Kako postati novinar, ne da bi se prodal« bo govoril Sergio Turone, minister za pošto Oscar Mammì pa bo predstavil zakonski osnutek za ureditev radiotelevizijskega oddajanja v Italiji.

Jutri spominski večer s filmom ob 20-letnici smrti Che Guevare

Krožek za politične vede »Che Guevara« in ZKMI prirejata jutri, 9. oktobra, spominski večer ob 20-letnici smrti revolucionarja Ernesta »Che« Guevare. Ob 18. in ob 20. uri bodo vrteli film argentinskega režiserja Fernanda Birrija »Moj sin »Che««. Med prvo in drugo projekcijo bo čilski politični begunec Rodrigo Diaz govoril o svojem srečanju z Guevarovim očetom.

Film »Moj sin »Che«« predstavlja novost za tržaško občinstvo, saj ga doslej še niso nikjer predvajali, medtem ko je v Španiji že pred leti postal prava uspešnica. Režiser Birri je Guevarovega očeta osebno poznal. Zamisel o filmu se mu je porodila po daljšem pogovoru, v katerem je don Ernesto povedal marsikaj neznanega o svojem sinu in o krivicah, ki jih je vsa družina doživljala v času letinskoameriške revolucije. Zaradi svoje humane in politične sporočilnosti je namenjen zlasti mladini, ki Che Guevare ne pozna in tistim, ki so si o njem ustvarili pravi mit.

V SK torkov večer s prof. Fedoro Ferlugo

Krščanski prazniki s poganskimi ostalinami

Obiskovalci Slovenskega kluba so v tork zvečer prisluhnili predavanju prof. Fedore Ferluge-Petronio, ki je občinstvo okvirno seznanila s krščanskim poimenovanjem slovanskih cerkvenih praznikov. Predavanje je bilo vsestransko zanimivo in poučno, povsem drugačno kot je to obetal naslov, s katerim so prireditelji opredelili vsebino govora prof. Ferluge: »Predkrščanski jezikovni substrat v slovanskih cerkvenih praznikih«. Predsednik SK Ravel Kodrič je prisotnim predstavil gostjo večera. Prof. Ferlugo je dipomirala na filozofski fakulteti v Tr-

stu iz mikenologije in je opravila tudi diplomski študij iz slovanske filologije in indoeuropeistike v Ljubljani, kjer je magistrirala z delom »Imena krščanskih praznikov v slovanskih jezikih«. Že petnajst let poučuje latinščino in grščino na slovenskem klasičnem liceju »F. Prešeren«. Kot je razložila predavateljica, so imena pa tudi datumi praznovanj tesno povezani s poganskimi ostalinami. Ker starodavnih verovanj cerkev ni mogla zlahka izkoreniniti, je za proslavljanje pomembnejših praznikov določila dneve,

ki so bili že v starodavnih poganskih časih povezani z religijo. Tako so začeli na primer božič praznovati 25. decembra šele v drugi polovici 4. stoletja — ravno na ta dan so v starem Rimu obhajali praznik Mitre, boga sonca. Prav tako izvira tudi navada koledovanja iz poganskih obredov ob zimskem solsticiju.

V svoji raziskavi se je prof. Ferlugo torej lotila še malo raziskanega področja — krščanske terminologije v slovanskih jezikih. Kot je sama povedala na torkovem srečanju, tavajo jezikoslovci in etnologi v veliki temi, saj doslej še niso mogli natančno dognati nekaterih izrazov in imen krščanskih praznikov in ne poznajo natančno vseh bogov, ki so v poganskih časih »bivali« na slovanskem Olimpu. Vsekakor pa gre za izredno zanimivo in naravnost očarljivo snov, s katero se danes ukvarjajo najrazličnejše stroke.

Odbor Slovenskega kluba je že izdelal okvirni načrt za prihodnje torkove večere. V Gregorčičevi dvorani bo po vsej verjetnosti že prihodnji teden govoril ing. Antonino Cuffaro, predsednik odseka za znanstveno in tehnološko raziskovanje pri osrednjem vodstvu KPI, nato pa bo na vrsti časniki in zunanje-politični komentator Jurij Gustinčič. Prireditelji nameravajo povabiti v svojo sredo tudi strokovnjaka za zgodovino Jugoslavije Stefana Bianchinija in nekaj predavateljev iz Jugoslavije.

V prvih dneh decembra spet »Dneva odprtih vrat«

Pokrajina vabi čimveč mladih na obisk v tržaški svet dela

Tržaška pokrajina bo tudi letos priredila, na pobudo odbornika za izobrazbo in prosti čas Bruna Cavicchiolija in s sodelovanjem stanovskih in podjetniških organizacij ter Šolskega skrbništva, »Dneva odprtih vrat«, ki bosta 3. in 4. decembra.

V teh dveh dneh si bodo lahko posamezniki, skupine, ustanove in združenja, ki želijo pobližje spoznati proizvodnjalno realnost našega mesta, z vodenim obiskom ogledali sodelujoča podjetja.

Vendar je ta pobuda namenjena predvsem šolski mladini, ki lahko na tak način neposredno spozna svet proizvodnje in dela, o katerem sliši prav vsak dan. Mladim je tak obisk lahko tudi v pomoč pri izbiri poklica, saj nudi možnost za premislek o lastni poklicni prihodnosti. Da bi bilo soočanje s to realnostjo še globlje, prirejata organizatorji natečaj za učence in dijake, ki se bodo udeležili pobjude. V risbi ali besedi bodo mladi lahko izrazili svoje poglede na prihodnost našega mesta v luči ogleda podjetij.

Odbornik za izobrazbo in prosti čas si medtem prizadeva, da bi pritegnilo k sodelovanju čimveč različnih podjetij, saj bi bil na tak način vpogled v produktivno realnost Trsta veliko popolnejši.

V Trstu posvet italijanskih dežel o novem zakonu za zaščito tal

Problem ustrezne zaščite okolja, ali bolj specifično tal, bo predmet enodnevnega posveta med pristojnimi odborniki vseh italijanskih dežel, ki bo potekal 13. oktobra v Trstu pod predsedstvom deželnega odbornika za javna dela Adriana Bombena. Deželni odborniki bodo na posvetu poglobili vprašanje, ki je posebno pereče v vsej državi, kot dokazujejo naravne ujme, ki so zaradi pomanjkanja ustreznih preventivnih ukrepov povzročile toliko škode in žrtev od večkratnih poplaval, kot v letih 1965 in 1966 v deželi Furlaniji-Juljski krajini, letos pa v Valtellini.

Treba je torej ustvariti pogoje, da se take katastrofe ne ponovijo, z ustreznimi ureditvami rečnih tokov zlasti v hribih ter z utrjevalnimi deli na morski obali. V tem smislu bodo deželni odborniki iz vse Italije izdelali na posvetu v Trstu enoten dokument, ki ga bodo predložili parlamentu pred razpravo o državnem zakonu za zaščito tal. V njem bodo tudi postavili zahtevo po ustreznih finančnih sredstvih, ki naj jih država dodeli deželnim upravam, da bodo mogle zares voditi učinkovito politiko načrtovanja posegov za preprečevanje naravnih ujme.

gih posegov se je vsekakor izkazalo, da deželni zakon št. 45 z vsemi ugodnostmi, ki jih ponuja, doslej ni upravičil velikih pričakovanj, ki jih je zbudil. Zato je predsednik Združenja industrijcev Toresella v svojem sklepnem nastopu poudaril, da je treba najti način za spodbujitev njegovega izvajanja. Združenje industrijcev je v ta namen že ustanovilo posebno komisijo za povezavo med zasebnimi in javnimi podjetji, ki skrbi za evidentiranje in usklajevanje možnih pobud.

Pozornost Dežele Sosljanskemu zalivu

Predstavniki upravnega sveta Letoviščarske ustanove so se pod vodstvom predsednika Alvisa Barisona srečali z deželnim odbornikom za turizem Vespasianom, da bi pregledali program deželne uprave za razvoj športne navtike na Tržaškem.

Barison je predstavil načrte, ki jih ima na dnevnem redu Letoviščarska ustanova, Vespasiano pa je sporočil, da misli Dežela, med obstoječimi in nastajajočimi načrti, prvenstveno pozornost posvetiti načrtu za preureditev Sosljanskega zaliva. Načrte, ki obsegajo druga področja, npr. preureditev starega pristanišča, pa dežela še preučuje.

Za posege v Marina Muja, pa se bo dežela odločila, ko bo mogoče iz uresničevanja že finansiranih načrtov ugotoviti njihovo uskladjivost in oblike medsebojnega dopolnjevanja.

Kot gost slovenskih organizacij iz Clevelanda in Toronta

Tržaški oktet je danes odpotoval na ameriško in kanadsko turnejo

V Kanadi bo nastopil tudi v okviru prireditev »Italy on stage«

Arhivski posnetek Tržaškega okteta

Tržaški oktet je danes v prvih jutranjih urah odpotoval preko Ljubljane in Beograda na svojo ameriško in kanadsko turnejo, kjer bo gost Slovensko-ameriškega primorskega kluba iz Clevelanda oz. Primorskega kluba »Simon Gregorčič« iz Toronta. V soboto se bo Tržaški oktet udeležil sprejema na italijanskem generalnem konzulatu v Clevelandu, sprejem pa mu pripravlja tudi jugoslovanski generalni konzulat v istem mestu. V ZDA se bo Oktet mudil od 9. do 19. oktobra, nato pa do 26. oktobra v Kanadi. V Kanadi (Torontu) bo nastopil tudi v okviru prireditev »Italy on stage« (Italija na odru). Vsega je predvidenih 9 celovečernih koncertov in več priložnostnih nastopov, na katerih bodo naši pevci predstavili svoj bogat umetniški repertoar slovenskih, italijanskih in pesmi drugih narodov. V Trst se bo Tržaški oktet vrnil v torek, 27. oktobra. Oktetu želimo prijetno potovanje in kar največ uspehov na turneji.

Zadovoljiv uspeh salona »Spazio 4«

V torek so na Tržaškem velesejmu zaprli 4. salon znanstvenega raziskovanja in tehnologije »Spazio 4«. Prireditelji, to je velesejemna ustanova in tržaška pokrajinska uprava, so z uspehom zadovoljni, čeprav je treba priznati, da manifestacija po štirih izvedbah ni še povsem prodrla. To dokazujejo tudi podatki o udeležbi, ki je bila sicer nekoliko večja od lanske, a še vedno precej skromna.

Novost letošnjega salona je bila razstava »Spazio Arte«, na kateri so prikazali nekatere aspekte uporabe informatike v umetnosti. Ta razstava je žela dokajen uspeh, zlasti pri specializirani publiki. Razstavo »Spazio Dattica« si je ogledalo precejšnje število dijakov iz raznih krajev dežele in sorazmerno dobro je bila obiskana razstava »Spazio Informatica«.

Srce celotnega salona pa še vedno ostaja razstava »Spazio Ricerca«, na kateri so najpomembnejše tržaške raziskovalne ustanove predstavile svoje dejavnosti. V tem okviru je bila na ogled tudi razstava o imaginarnem v znanosti, ki je požela velik uspeh že v Parizu, Milanu in Neaplju. Kaže, da bo ta razstava postala stalna na Tržaškem velesejmu.

■ Esperantisti proslavljajo letos 100-letnico nastanka tega mednarodnega jezika na čisto svojevrsten način. Od februarja dalje namreč skupina esperantistov — kolesarjev različnih narodnosti potuje po Evropi s postanki v raznih krajih. Doslej so prekolesarili že 12 tisoč kilometrov. Danes bodo pripotovali v Trst, kjer se bodo okrog 16. ure ustavili na Trgu Unità.

Kako poteka abonmajska kampanja Slovenskega stalnega gledališča

»Dosedanje vpisovanje abonmentov je zadovoljivo. Upamo, da se bo tako nadaljevalo in da bomo dosegli in celo presegli število lanskih abonmentov.« Tako nam je povedal ravnatelj Slovenskega stalnega gledališča Miroslov Košuta, ko smo ga včeraj srečali v Kulturnem domu v Trstu, kjer smo poizvedovali, kako poteka letošnja abonmajska kampanja.

Podobno se je izrazila blagajničarka Magda Zlobec, ki nam je podrobneje osvetlila dosedanje rezultate. Preteklo soboto je zapadel prvi rok, v katerem so stari abonenti lahko obnovili svoje abonmaje. Kako so se izkazali? »Se kar,« pravi blagajničarka. »Pri abonmajih redov A, B in C (premierski, prva sobota po premieri oziroma prva nedelja po premieri) smo že skoraj dosegli število lanskih abonmentov, pri ostalih pa še ne. A zlasti pri slednjih je vpisovanje še v polnem teku, pa tudi nad dosedanjimi rezultati nimamo povsem natančnega pregleda, saj ga večinoma vodijo naši poverjeniki po vaseh in po šolah.«

SSG ima svoje poverjenike za abonmaje v naslednjih krajih: Nabrežina-Sesljan, Križ, Zgonik, Repen, Prosek-Kontovel, Opčine, Padriče, Bazovica in Boljunc. Poleg tega so poverjeniki tudi na vseh slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu. »Seveda pa smo za vpisovanje na razpolago predvsem v Kulturnem domu v Trstu,« pristavlja Zlobčeva. »Stari in novi abonenti se lahko prijavijo pri naši blagajni vsak delavnik od 10. do 14. ure, od ponedeljka do petka pa še od 16.30 do 19.30. Stari abonenti lahko obnovijo abonma tudi

po telefonu 734265. Upam, da se letos ne bodo toliko obotavljali kot v prejšnjih letih.«

Blagajničarka nam je tudi povedala, da so zdaj že na razpolago abonmajske izkaznice in da jih abonenti lahko dvignejo pri blagajni v Kulturnem domu. Ob koncu naj še navedemo, kar nam je povedal vodja abonmajске kampanje Adrijan Rustja. »Od števila abonmentov je tudi odvisno, ali bomo deležni javnih prispevkov, ki jih prejema stalna gledališča,« je opozoril. »V ta namen moramo po zakonu v eni sezoni prirediti najmanj 100 predstav v lastni režiji, pri njih pa mora biti zasedena najmanj polovica sedežev. Prav je, da se ljudje tudi tega zavedajo.«

Srečanje o vprašanju Zadruga Dolga krona

Včeraj je obiskal dolinsko občino deželni nadzornik za kmetijstvo dr. Fantina. Na županstvu se je srečal z županom Edvinom Švabom in predstavništvom Kmetijske zadruga Dolga krona s predsednikom Dragom Slavcem na čelu. Na sestanku so obravnavali predvsem probleme v zvezi z gradnjo in opremo novega molznega centra na Dolgi kroni. Realizacijo načrta je že delno financiral Sklad za Trst. Zadruga bo zato morala najeti posojilo, za kar bo potrebna tudi pomoč Dežele. Dr. Fantina je pozitivno ocenil načrt ter zagotovil, da bo pozorno sledil zadevi.

Priložnostna anketa med kadilci po zadnjih podražitvah

Večina kadilcev bo odslej izbirala med cenejšimi domačimi cigaretami

Podražitve so nujno zlo sodobnega časa, zato nas včasih presenetijo, razjezijo, včasih pa nas samo oplazijo in jih sprejmemo z dobršno mero resignacije. Če se podraži kruh ali mleko, so jezne gospodinje, ko se podraži bencin, se avtomobilisti tolažijo, češ, se bomo pač posluževalimestnega avtobusa, te dni pa, ko so se podražili domači in tuji tobačni izdelki, kadilci z nekoliko večjo spoštljivostjo prizigajo cigarete in cigare, nekadilci pa se jim škodoželjno posmehujejo. Ustaljena navada pa je, da se slej ko prej spozabijo, prebavijo podražitve (ki niti niso zanemarljive) in še naprej vneto kadijo. Do naslednje podražitve.

Pozanimali smo se, kako so nekateri kadilci sprejeli to zadnje nujno zlo. Kaže pa, da so še najbolj zaskrbljeni prodajalci tobačnih izdelkov in lastniki trafik, saj se bojijo, da se bo vsaj v prvih dneh prodajni promet krepko zmanjšal. Kadilci torej: »Že 29 let kadim, zmerno sicer, pa vendar,« je povedal 50-letni mehanik Mario, »zato me zadnja podražitev ni niti presenetila niti razjezila. V preteklosti so tovrstne podražitve napovedovali že dober čas prej, pa sem si preskrbel zalogo, tokrat pa so to povedali ravno zadnji trenutek. Pokadim največ 10 - 15 cigaret na dan, ker so uvožene, pa jih bom odslej plačeval 200 lir več. Vrag me zato ne bo vzel...!« je še skomignil z rameni in nadaljeval z delom.

Silva, 26-letna uradnica. Vprašanje jo je nekoliko presenetilo, saj, kot je dejala, so druge podražitve, ki nam jih ravno te dni obeta nov finančni zakon, ostreje in neumesnejše. »Kadila bom še naprej, premišljam pa, da bom izbirala med domačimi cigaretami. Kadim namreč uvožene, ki pa so zaradi podražitve sedaj predrage. No, ja, morda bom kadila nekoliko manj,« Krepostno, ni kaj.

Univerzitetni študent Marko je nad podražitvijo cigaret naravnost »navdušen«. Cigarete kupi samo ob nedeljah,

med tednom jih pridno »sune« očetu, njega pa potem brezsrčno izjemajo prijatelji. Ker se je oče odločil, da ne bo več kupoval dragih uvoženih zavojčkov, temveč cenejše domače izdelke pomeni, da ga prijatelji in sošolci ne bodo več tako vneto »fehtali«. »V tem je pozitivna plat podražitve!« je globokoumno pristavil. Marko obiskuje drugi letnik ekonomije...

Ujeli smo tudi gospo srednjih let, ki ne kadi, pa tudi njen soproj že pet let stoično vztraja. Prej je namreč pokadil tudi po tri zavojčke na dan, ko pa je resno zbolel, se je zdravnikovih groženj hudo ustrašil. Žal, soproga gospe Ide ni bilo doma, sama pa je povedala, da se je zaradi sedanjih razmer podražitve sploh ne tičejo. Le mladim bi priporočila, naj bolj skrbijo za svoje zdravje in naj si, namesto cigarete, raje odvijejo sladko karamelo.

Se celo vrsto odgovorov bi lahko našli, vendar imajo vsi nekakšen skupni imenovalac in sicer, da podražitev ne bo bistveno vplivala na odločitev za prenehanje s kvarno kadilsko razvado. Pri nekaterih pa je prav podražitev vzbudila razmišljanje, koliko je kajenje škodljivo in celo diagnozo, da je pekoče grlo in nadležen kašelj posledica pretiravanja. To sicer vsi kadilci vemo, le da se nad dejstvom zamislimo bolj poredkoma, zlasti po preokropani noči in tobačnem »mačku«. Večina pa se jih bo nemara odločila za nakup cenejših cigaret, o pipi, ki je baje manj škodljiva, pa ni nihče razmišljal. Tudi zato ne, ker se je tobak za pipo podražil za celih 500 lir. Prebivalci Furlanije-Juljske krajine pa se res ne moremo potegovati za kakšen krepostni naslov. Naša dežela je namreč na tretjem mestu vsedravnne lestvice kadilcev, za to razvado pa porabimo letno ničmanj kot 131 milijard lir. Kdo ve, mogoče se bo nad to številko kateri od kadilcev le zamislil. (mi)

Športno igrišče v Križu bodo ustrezno razširili

Tržaški občinski odbor je na svoji zadnji seji sprejel, na predlog pristojnega odbornika Jagodica, vrsto sklepov v zvezi z javnimi deli, ki predvidevajo skupni izdatek več kot milijarde lir. Dve sto milijonov bodo porabili za popravilo škode, ki je nastala junija ob hudem nočnem nalivu na področjih Rojana in Kolonje, prav tako 200 milijonov bodo vložili za vzdrževalna dela pri Zgodovinskem in umetnostnem muzeju v Ulici della Cattedrale, okrog sto milijonov pa za nujna dela pri šolskih zgradbah na Starem trgu in pri Ferdinandu.

Največji strošek, za katerega se je odločil občinski odbor, in sicer kar 650 milijonov lir, zadeva razširitev športnega igrišča v Križu. Odborniki so na isti seji sklenili tudi najeti posojilo 130 milijonov lir, ki jih bodo porabili za vzdrževalne posege na zelenih površinah na pokopališču pri Sv. Ani. Obnovili so tudi letno konvencijo z ustanovo CEST, ki skrbi za skrbstveno dejavnost v korist handikapiranih.

Deželni posvet o poklicnih boleznih

V kongresnem središču na Pomorski postaji v Trstu se bo danes pričel dvodnevni posvet o poklicnih boleznih in invalidnosti, ki ga prireja patronat INCA-CGIL za Furlanijo-Juljsko krajino. Današnji prvi dan posveta bo posvečen zaščiti pred poklicnimi boleznimi s posebnim oziranjem na rakasta obolenja in poškodbe slušnih organov. Dela bo koordiniral prof. M. Melato z Inštituta za anatomijo in istologijo Tržaške univerze.

pismo uredništvu - pismo uredništvu

Pripombe k delovanju devinsko nabrežinskega občinskega odbora

Cenjeni direktor, v preteklih dneh so komunisti v občini Devin-Nabrežina odločili, da ne bodo več sodelovali pri delu svetovalskih komisij, če jih bodo sklicevali le nekaj trenutkov pred zasedanji skupščine; protestirali so tudi svetovalci krajevnih sosvetov, ki so zapustili skupno zasedanje na Občini. Župan Brezigar je dal tema dogodka povsem neustrezno razlago, kar pa je izšlo v vašem dnevniku pa se mi ne zdi, da pojasnjuje razloge našega zadržanja. Zdi se namreč, da se ob dobri volji in odprtosti župana in odbornikov kaže odsotnost in nezavzetost svetovalcev opozicije in članov krajevnih sosvetov.

Res pa je, da sta župan in odbor storila vse, da bi ne ustanovili komisij, ko se jima pa nista mogla izogniti, so jim poskusili odvzeti vsak pomen. Le nekaj skromnih podatkov: pred občinski svet je prišel predlog o ustanovitvi 3 posvetovalnih svetovalskih komisij šele 23. januarja 1987, po 15 mesecih od izvolitve odbora, v katerih so bili komunisti protestirali in zahtevali njihovo ustanovitev z interpelacijami, javnimi dokumenti in tiskovnimi konferencami. Odbor je rabil še nekaj mesecev, preden je določil kandidate za člane komisij, in tako smo prišli do konca maja. Tedaj pa je postal jasen namen, da se njihova vloga omeji

zgolj na branje odborovih sklepov: sklicujejo jih namreč le dve ali tri ure pred zasedanjem sveta in svetovalci morejo le vprašati za pojasnila o točkah, o katerih bo tekla razprava takoj potem.

To niso komisije, ki so jih komunisti zahtevali. Ni res, da je povsem naravno, da jih sklicujejo isti dan, ko se sestane občinski svet, kot zatrjuje župan. Vemo, da se tisti dan svetovalci, ki so zaposleni pri javnih ustanovah, lahko oddaljujejo od dela: toda problem ni ta. Problem je, da mi hočemo imeti dovolj časa, da spoznamo, poglobimo, najdemo nadaljnje elemente spoznanja, da slišimo za mnenje izvedencev, ki jim zaupamo, da se posvetujemo v okviru svetovalske skupine; vse to pa je nemogoče v nekaj urah, tudi če seja poteka zjutraj. Komisijo sicer lahko skličejo isti dan, ko je seja skupščine, toda za razpravo o temah, o katerih bo govor in glasovanje na neki naslednji seji sveta. To so razlogi, zaradi katerih bodo komunisti odsotni s seji komisij tudi v bodoče, če se metoda ne bo spremenila.

In še: ni mogoče pošiljati dolgih seznamov sklepov, puščajoč svetovalce v negotovosti glede točk, ki bodo dejansko prišle na dnevni red na prvi seji. Zakaj v vabilih za seje ne določijo pravega reda del? Zakaj v zadnjem vabilu niso bile določene točke, o katerih je bilo treba razpravljati na sejah 25., oziroma 28. septembra in 2. oktobra? Kako naj svetovalske skupine organizirajo svoje delo, če izvejo za dnevni red le dve ali tri ure pred sejo skupščine?

Tudi v zvezi s krajevnimi svetovi je nesprejemljiva razlaga, ki jo daje župan glede proračuna, in ki zvrta na člane sosvetov odgovornosti, ki so le odbore. Ko so predložili konec julija osnutek proračuna v občinskem svetu, so ga pozabili poslati v obravnavo svetom. V soboto, 26. septembra, so sklicali opoldne na Občino vse člane sosvetov (ne upoštevajoč dejstvo, da so mnogi ob tej uri delali) z namenom, da jim na hitro obrazložijo proračun in zahtevajo takojšnje mnenje. Naravno je — in to je res naravno — da so se prisotni užalili, da so zahtevali prestopanje prisotnih in, po protestu enega izmed članov sosveta, zapustiti za njim sestanek. Po županovem seje enostavno ni bilo zaradi nesklepnosti. Odšlo pa jih je 21! Ni se mogoče pritoževati nad borno participacijo, ko se kaže jasen prezir do najosnovnejših pravil korektnosti.

In še zadnji pripis. V teh dneh sta bili dve seji občinskega sveta, na katerih je bila razprava in glasovanje o proračunu; v ponedeljek popoldne so komunisti sklicali s tem v zvezi tiskovno konferenco. Na nobenem od teh sestankov ni bilo novinarja Primorskega dnevnika, zaradi česar je bilo opaziti v objavljenih vesteh dejstvo, da so bile sestavljene po tiskovnih sporočilih. Obžalujemo, da smo prisiljeni ugotavljati to dejstvo, saj bi bilo od slovenskega dnevnika pričakovati natančnejšo pozornost in večjo uravnovešeno. In to ne, ker bi morali komunisti uživati privilegiran odnos, ampak enostavno zaradi korektnosti informiranja.

V prihodnjih dneh si bomo dovolili poslati vam sporočilo o številkah, ki smo jim oporekali med razpravo o proračunu.

Zahvaljujem se vam za gostoljubnost in vam pošiljam najpriskrnejše pozdrave.

Tajnika sekcije KPI »Enrico Berlinguer« v Devinu-Nabrežini Annamaria Depangher

PRIPIS UREDNIŠTVA:

Obsežno pismo tajnice devinsko-nabrežinskih komunistov Annamarije Depanger objavljamo v celoti, kot prispevek k popolni in vsestranski informaciji o delovanju občinske uprave, gledanem seveda iz njenega zornega kota. Primorski dnevnik se trudi ne samo za korektnost informacije, temveč tudi, da bi čim podrobneje informiral svoje bralce. To pa ni lahko, zato se pogosto srečujemo z resnimi težavami, saj je novinarjev malo in ne morejo biti povsod. Tako se moramo posluževati raznih načinov, med katerimi je tudi povzemanje tiskovnih sporočil. Prav devinsko-nabrežinski občini pa posvečamo posebno pozornost, seveda v okviru možnosti, ki so — kot rečeno — omejene. Odgovorni urednik

† Zapustil nas je naš dragi mož, oče in nono

Oskar Dorbeš

Pogreb bo danes, 8. t. m., ob 12.30 iz hiše žalosti (Nabrežina Kamnolomi 77) v domačo cerkev.

Žalujoči: žena Lička, sin Gino in hči Ines z družinama ter drugo sorodstvo.

Nabrežina, 8. oktobra 1987

Sopranistka Edith Kocjan

Nova pridobitev Tržaškega partizanskega pevskega zbora

Edith Kocjan

Tržaški partizanski pevski zbor »Pinko Tomažič« se je na nedeljskem nastopu v Križu predstavil z novo sodelavko - sopranistko Edith Kocjan, ki je ob spremljavi zbora zapela Zardinijevo »L'Ombre«, balkansko partizansko »Hej pole« in Zaharovo »Oj Tumani«. Njen nastop, lep glas in še posebno občuteno podajanje pesmi so takoj osvojili in navdušili občinstvo, ki je dokazalo, da ceni novo pridobitev zbora, ki še dviga njegovo interpretacijsko moč.

Edith Kocjan poučuje glasbeno vzgojo na šoli v Nabrežini, pa tudi v Rojanu in na Proseku. Solopetja se je pred leti lotila pri Glasbeni matici, ko je tam poučeval petje ljubljanski pevec Rudolf Franc.

»Takrat sta se učila petja tudi sedaj že priznana in uveljavljena pevca Nora

Jankovič in Ivan Sancin: že tam sva se spoznala z dirigentom Kjudrom. Pela sem v tistem času tudi v zboru Jacobus Gallus, pa v zboru opernega gledališča Verdi, kjer sem kasneje odpela tudi vrsto manjših solističnih vlog.«

Pot jo je nato, kot pevko, vodila po raznih državah Evrope, pela je tudi v ljubljanskih Križankah, dokler ni za dve leti pristala v Palermu, kjer je bila sprejeta kot solistka za dobo dveh let.

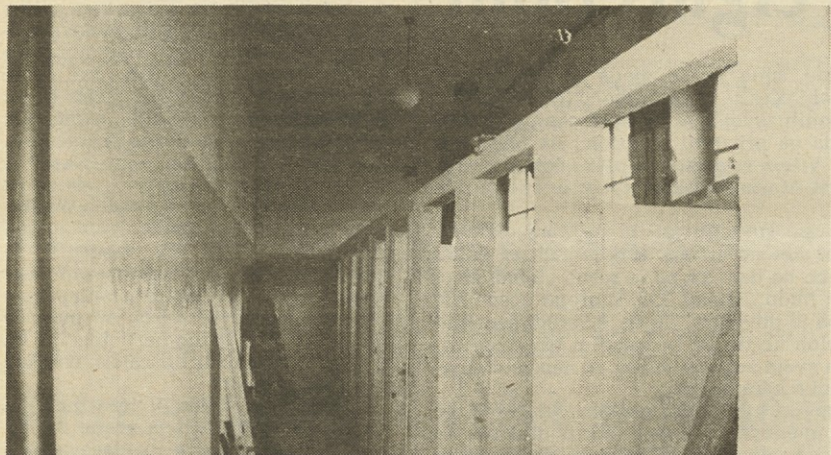
»V gledališču Massimo sem odpela vrsto lepih vlog. Najbolj pri srcu so mi bile vedno Puccinijeve opere, pela pa sem tudi »Rusalko« pa »Prodano nevesto« in kot subretka sodelovala pri operetah.«

Po večletnem premoru sta se Edith Kocjan in Oskar Kjuder ponovno srečala. »Pravzaprav sva se srečala še prej pri nekaterih predstavah v našem gledališču. Toda le pri najinem zadnjem srečanju sva se dogovorila, da bom sodelovala s partizanskim zborom. Imela sem z zborom štiri vaje in sem se s pevci takoj zelo dobro ujela. Pokazali so mi naklonjenost in simpatijo in vaje so potekle v kar najlepšem vzdušju. Tako nameravam z nastopi z zborom še nadaljevati. Sedaj pripravljamo izredno lepo Cantato, s katero bomo nastopili še letos v Mariboru, pa verjetno še v Italiji.«

Da so bili poslušalci z njenim petjem zelo zadovoljni, bi bilo skoraj odveč ponovno poudariti. »Prejela sem tudi krasno košaro cvetja od Zveze partizanov iz Križa, za kar se toplo zahvaljujem.«

Mi pa smo se Edith zahvalili za razgovor in ji zaželeli še veliko pevskih uspehov. (N. L.)

Popravila na učiteljsku še vedno s polnim ritmom

V šolskem poslopju v Ulici Caravaggio, v katerem so osnovna šola Oton Župancič, nižja srednja šola Sv. Ciril in Metod in učiteljske ter vzgojiteljske šole A. M. Slomšek, delavci nadaljujejo s popravili, ki so jih po naročilu Občine začeli že med maturitetnimi izpiti. Najprej so se lotili prenavljanja strnišč, sedaj pa nadaljujejo s popravili v telovadnici, s pleskanjem zunanjih in notranjih zidov in z zamenjavo parketa na vzgojiteljski šoli.

Predvidoma bi moralo biti poslopje nared ob koncu meseca. Kljub trenutnemu direndaju se lahko vsi učenci in dijaki poslužujejo svojih razredov, z izjemo učiteljsčnikov, ki so se trenutno preselili v razrede, ki jim jih je dala na razpolago bližnja italijanska osnovna šola F. Filzi.

razni natečaji - razni natečaji

Služba za zunanjo trgovino pri vladnem komisariatu obvešča trgovska podjetja, ki imajo upravni sedež v Trstu, Gorici, Vidmu ali Pordenonu, da se lahko udeležijo tako imenovane »posebne operacije Alpe-Jadran« za trgovinsko izmenjavo z Jugoslavijo. Vrednost izmenjave znaša 30.950.000.000 lir. Prošnje za udeležbo je treba poslati na omenjeno službo najkasneje do 10. oktobra 1987 in morajo vsebovati podatke o blagu, namenjenem izmenjavi. Podrobne informacije nudijo Služba za zunanjo trgovino (vladna palača), Trg Unità, in trgovinske zbornice iz Trsta, Gorice, Vidma in Pordenona.

□ □ □

Z državnim zakonom št. 26/86 ali »paketom za Trst« so bili določeni posebni ukrepi v korist tržaškega gospodarstva. Povzemamo osnovne podatke oziroma smernice.

Prispevki so namenjeni industrijskim podjetjem, vključno z gradbenimi, ki so oziroma bodo v koledarskem letu 1987 dejansko investirala več kot 200 milijonov lir (brez davka IVA).

Novim proizvodnim pobudam bo šel 25-odstotni prispevek za investicijo; pri tem ne pridejo v poštev podjetja, ki so nastala z združitvijo že obstoječih podjetij. Najvišji možni prispevek znaša milijardo lir.

Za razširitev ali posodobitev obstoječih industrijskih struktur so na voljo prispevki v višini 10 odstotkov investicije; najvišji možni prispevek znaša 400 milijonov lir.

Poleg tega bodo podjetja lahko prejela od sklada še prispevke za znižanje obrestne mere na posojila, v najvišjem možnem znesku 25 milijonov lir.

Za obrtna podjetja so vsi omenjeni prispevki zvišani za nadaljnjih pet odstotkov.

Prošnje morajo upravičenci predložiti najkasneje do letošnjega 30. novembra.

Za obrtna podjetja so vsi omenjeni prispevki zvišani za nadaljnjih pet odstotkov.

□ □ □

Sindikata CGIL obvešča, da je družba ANAS razpisala tri natečaje za tržaško območje, in sicer za inženirja, za geometra in za tehničnega pomočnika. Vse nadaljnje informacije posreduje CID-CGIL, Ul. Pondera 8, 2. nadstropje, tel. 75043, int. 251.

□ □ □

Tržaška Pokrajina razpisuje javni natečaj za pet slug s polovično rezervo za stalno osebo, ki dela v upravi. Možnost vpisa zapade 31. oktobra 1987. Prošnje morajo izročiti tržaški Pokrajini, urad predsedstva, Ul. Geppa 21. Za informacije se lahko zainteresirani obrnejo na Urad za osebe v Ul. Geppa 21, od ponedeljka do sobote.

□ □ □

Ekonomski fakulteta tržaške Univerze bo v ponedeljek, 12. oktobra, ob 10. uri v dvorani A študentom ekonomskih in statističnih ved predstavila program svoje dejavnosti in študijski načrt za tekoče akademsko leto.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1987-88

Vpisovanje abonentov vsak delavnik, od 10. do 14. ure in od 16.30 do 19.30, ob sobotah od 10. do 14. ure v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4, telefon 734265.

ABONENTI IMAJO PRI PREDSTAVAH IZVEN ABONMAJA 25% POPUSTA

gledališča

VERDI

Operna sezona 1987/88. Pri blagajni gledališča (tel. 631948) je v teku vpisovanje novih abonentov in potrjevanje starih. Otvoritev sezone bo 20. oktobra z Bizetovo opero CARMEN.

LA CONTRADA - IL CRISTALLO

Nocoj ob 20.30 bo na sporedu delo Carpinterija in Faragune UN BIGLIETTO DA MILLE CORONE.

čestitke

Danes praznuje v Gropadi rojstni dan ANITA SALVI. Ob tem lepem jubileju ji iskreno čestitajo Silva, Elena, Nerina, Irma, Vera in Renata oz. ves nežni spol trgovine Despar na Opčinah.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev priredi v sredo, 21. oktobra, izlet v Goriška Brda. Kosilo bi imeli pri Kekcu. Vpisovanje v ponedeljek, 12. oktobra, od 10. do 11. ure za člane in v torek, 13. oktobra, od 10. do 11. ure za nečlane v društvenih prostorih, Ul. Cicerone 8.

Planinska odseka SK Devin in SZ Sloga vabita svoje člane in planince na izlet, ki bo v nedeljo, 10. t. m., v okolico Sneznika. Izlet bo vodil Bistričan Hinko Poročnik. Hoje bo približno 4 ure. Zbirališče z osebnimi avtomobili v Bazovici ob 7. uri.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 8. oktobra
MITJA

Sonce vzide ob 6.11 in zatone ob 17.34 - Dolžina dneva 11.23 - Luna vzide ob 17.57 in zatone ob 7.37.

Jutri, PETEK, 9. oktobra
DINO

PLIMOVANJE JUTRI: ob 3.24 najnižja -42 cm, ob 9.36 najvišja 57 cm, ob 16.04 najnižja -54 cm, ob 22.10 najvišja 35 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20,7 stopinje, zračni tlak 1015,1 mb narašča, veter 12 km na uro jugozahodnik, vlaga 73-odstotna, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Jacopo Capudi, Sora-ya Elizabeth Shamloo, Micolle Coloni, Alessandro Ralza, Diego Matarrese, Elisa Colombin, Davide Zucchiatti, Michela Cariglia.

UMRLI SO: 68-letna Itala Lins, 82-letna Carmela Klun, 71-letni Eugenio Avogadri, 88-letna Olivia Acquaviva, 78-letni Giuseppe Bubnich, 64-letni Rocco Chirieleison, 79-letni Oscar Dorbes, 91-letna Maria Stebel, 82-letni Silvio Antonini, 63-letna Ernestina Pissacco, 58-letna Narcisa Zanini.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 5.,

do sobote, 10. oktobra 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Vabilo na razstavo »Človek in trta«

V Kraškem muzeju v Repnu se nadaljuje razstava »Človek in trta«, ki jo je priredila tržaška Pokrajina ob strokovnem sodelovanju Narodne in študijske knjižnice. V teh dneh trgatve ima ogled te prireditve morda še večji smisel in pomen. Priložnost bi morale zato izkoristiti zlasti šole. Pokrajinska uprava je v ta namen poskrbela za vodene ogledne razstave. Šole, ki nameravajo izrabiti to priložnost, se lahko zgledajo v uradih Pokrajine, na Trgu Vittorio Veneto 4 (tel. 61812).

razna obvestila

Devinsko-nabrežinska občina organizira tečaje angleščine, slovenščine, nemščine, pianole in kitare. Vpisovanje v uradu za stike z javnostjo občine Devin-Nabrežina (tel. 200421 int. 17 od 8. do 14. ure) do sobote, 10. t. m.

Otroški zbor F. Venturini sporoča, da bo vaja v soboto, 10. t. m., ob 14.30 v Kulturnem centru A. Ukmar pri Domju.

Mladinski zbor F. Venturini sporoča, da bo vaja v soboto, 10. t. m., ob 15.15 v Kulturnem centru A. Ukmar pri Domju.

šolske vesti

Ravnateljstvo državnega učiteljskega A. M. Slomšek iz Trsta sporoča, da bo seja za dijakine in profesorje za 5. letnik v ponedeljek, 12. t. m., ob 17. uri v šolskih prostorih v Ul. Caravaggio 4.

razstave

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Repnu bo odprta do 16. oktobra. Urnik: od ponedeljka do petka od 17.00 do 20.00; ob sobotah in nedeljah od 11.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

V umetnostni galeriji Cartesius razstavlja tržaška likovnica Olivia SIAUSS. Razstava bo odprta do 15. oktobra.

V prostorih tržaške pokrajine - Trg V. Veneto 4 - razstavlja do 17. t. m. slikar Carlo CASETTI.

V umetnostni galeriji Al Bastione bo od 10. do 22. oktobra razstavljal svoje akvarele Pietro COELLI.

V Debenjakovi galeriji v Kanalu je odprta vsak dan razstava M. Bambiča ob »Kogoevem kulturnem dnevu 1987«.

V umetnostnem ateljeju Nadie Basanese bodo v soboto, 10. t. m., ob 17.30 odprli razstavo Tullia PERICOLIJA.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 Giardini di pietra, vojni, ZDA 1987, 100'; r. Francis Ford Coppola; i. James Caan, Anjelica Huston.

NAZIONALE IV - 16.00, 22.00 Lunga vita alla signora, dram., It. 1987, 130'; r. Ermanno Olmi; i. M. Esposito, S. Brandalise.

EXCELSIOR I - 16.00, 22.15 Oci ciornie, It., 1987, r. Nikita Mikhalkov; i. Marcello Mastroianni, Silvana Mangano.

FENICE - 15.30, 22.15 Scuola di ladri 2, kom., It. 1987; r. Neri Parenti, i. Paolo Villaggio, Massimo Boldi, Lino Banfi.

GRATTACIELO - 17.45, 22.15 007 Zona pericolosa, akc., VB 1987, 100'; r. J. Glen; i. Timothy Dalton, Maryan D'Abo.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Gli occhiali d'oro, It. 1987; r. Giuliano Montaldo; i. Philippe Noiret, Rupert Everett.

MIGNON - 16.00, 22.15 Quarto protocollo, krim.; r. John Mackenzie; i. Michael Caine, Pierce Brosnan.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 La casa 2, srh., ZDA 1986; r. Sam Raimi; i. Bruce Campbell, Sarah Berry.

EDEN - 16.00, 22.00 Teneri ma duri, porn., □ □

EXCELSIOR II - 16.30, 21.45 Giulia e Giulia, It. 1987; r. Peter Del Monte; i. Kathleen Turner, Sting, Gabriel Byrne, Gabriele Ferzetti.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 Platoon, vojni, ZDA 1986, 115'; r. Oliver Stone; i. Tom Berenger, Wilem Dafoe.

CAPITOL - 16.00, 22.00 Figli di un dio minore, dram., ZDA 1986, 120'; r. Randa Haines; i. William Hurt, Marlee Matlin.

NAZIONALE III - 16.10, 22.00 Diavolerie di una moglie esigente, porn., □ □

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 Mèlo, dram., Fr. 1986, 92'; r. Alain Resnais; i. Sabine Azema, Pierre Arditi.

RADIO - 15.30, 21.30 Bambole di carne, porn., □ □

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

koncerti

Glasbena matica Trst - Koncertna sezona 1987/88, informacije, vpisovanje abonentov in potrditev starih sprejem pisarna GM od 10. do 12. ure (tel. 418605), Ul. R. Manna 29.

razne prireditve

KD Rdeča zvezda iz Saleža vabi na koncert Komornega zbora iz Škofje Loke, ki bo v nedeljo, 11. t. m., ob 18. uri v cerkvi sv. Urha v Samatorci.

KD F. Prešeren iz Boljunca prireja jutri, 9. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih VEČER O JOGI s prikazom diaprojektivov. Gostje bodo Egidij Baiss in njegovi učenci. Vabljeni!

prispevki

Ob 5. obletnici smrti Štefana Bratoža darujeta žena Elda in hči Mara 50.000 lir za SPDT.

V spomin na Gastoneja Mennuccija daruje Nada Kemperle 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

V spomin na Gastoneja Mennuccija daruje Heli Regent z družino Turco 50.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na Gastoneja Mennuccija darujeta Laura in Livio Gulič 10.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na Gastoneja Mennuccija in na Meri Ukmar darujeta Romano in Lidija Štoka 40.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na J. Broza-Tita daruje Aleksander Kocjan 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Amalijo Pečar daruje Sonja Gornik 10.000 lir za cerkev sv. Roka v Gropadi.

V spomin na Amalijo Pečar daruje Albina Križmančič 10.000 lir za cerkev sv. Roka v Gropadi.

Namesto cvetja na grob Mirande Zobe darujeta Miranda in Emilio Mauri iz Lakotiča 15.000 lir za KD F. Prešeren iz Boljunca.

V spomin na Pavlo Guštin daruje družina Zvonko Ostrouška 20.000 lir za KD Kraški dom.

V spomin na Teodora Križmančiča daruje Vilma Grgič z družino 10.000 lir za KD Lipa.

mali oglasi

PRODAM motorno kolo cagiva 125 elegant 2, letnik 1986. Tel. 51853.

PRODAM pet nemških ovčarjev, starih 1 mesec. Tel. 0481/34220.

ŠE VEDNO pogrešamo psa, mladega nemškega ovčarja, ki se je izgubil pred mesecem dni v okolici Zgonika. Če veste kaj o njem, prosimo, da telefonirate na št. 412507 ob uri kosila. Čaka vas bogata nagrada.

PODJETJE V GORICI zaposli osebo, večšo knjigovodstva in splošnega uradovanja. Pismene ponudbe, pod šifro »Služba«, nasloviti na Upravo Primorskega dnevnika, Ul. XXIV. maja 1, 34170 Gorica.

ŠTEDILNIK št. 6 za centralno gretje, bele barve, malo rabljen, zamenjam za manjšega ali prodam. Tel. 226560.

PRODAM moped morini oxford 50 kub. cm, letnik 86 v dobrem stanju. Tel. 208272 od 9. do 12. ure in 208771 od 19. do 20. ure.

IZKUŠENA PRODAJALKA oblačil s priporočili in znanjem slovenščine in hrvaščine ter šivilja tudi za kožuhe išče zaposlitev samo v jutranjih urah. Zamenjava resnost. Tel. 225946.

PRODAM zazidljivo zemljišče v vasi Krogelje pri Dolini. Tel. v večernih urah na št. 826459.

PRODAM stilno pohištvo: divan, dva fotelja in mizico, stilno jedilnico s kristalno biblioteko ter orehovo zakonsko spalnico. Tel. 43463 od 14. do 16. ure.

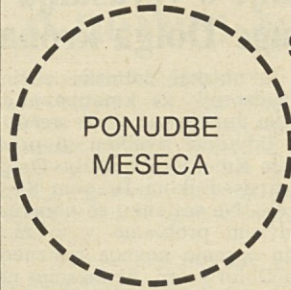
S. r. l.

ELEKTROGOSPODINJSKI STROJI - OPREMA ZA TRGOVINE

Pokrajinska cesta Farnei 46 - Milje - Tel.: 040/231711

VAS VABI, DA OBIŠČETE NOV PRODAJNI CENTER!

V BLIŽINI TRGOVINE »CASA DEL FRIGO«

STROJI ZA
REZANJE MESA
MLETJE MESA
PRIPRavo SUHOMESNATIH IZDELKOV

Ob vsakem nakupu vam poklonimo trajno in lepo darilo!

OBIŠČITE NAS!

Na razpolago vam je prostorno parkirišče.

utrinki iz naše preteklosti

boris kuret

O plačevanju v slovenščini

Prizor s tržaškega magistrata. Pozor davkoplačevalci! Urša Hrvatich iz Loga št. 28 je šla danes v jutro na tržaški magistrat plačat davke. Vstopila je v dotično sobo ter pozdravila nekega mladega, zelo mladega gospoda z besedami: »Dober dan, gospod! Sem prinesla plačat davek«.

— Mladi gospod jej je odgovoril.
— Non la sa italian? (Ne znate-li italijanski?)
— Ne znam! Jaz govorim slovenski.
— Ande fora! Qua non si parla ščavo! (Hajd ven! Tu se ne govori jezik sužnjev!)
Žena je tarnala, kaj naj sedaj stori.
Rekla je, da pojde na policijo.

— Ande dove che vuole!
In šla je. Potožila se je ob urodu v magistrat debelemu, zelo debelemu stražniku:
— Gospod, kam čem iti, da plačam ta davek?
Odgovor na uljudno, ponižno vprašanje je bil zelo ljubeznjiv. Glasil se je tako-le:
— Ande! Maledetti ščavi! Via dia qua! (Ven, prokleti sužnji! Proč od tod!)
No, žena, ne bodi lena, je šla in poslala davek neposredno ekselenci finančnemu ministru na Dunaj.

In tako je prav! Tako naj bi delali vsi slovanski davkoplačevalci, ki imajo opraviti s predzrnim tržaškim magistratom. Le odločno zahtevati vse v svojem jeziku! Ako gospoda res nočejo umeti slovenski, na Dunaju bodo že umeli!

Če bo finančnemu ministru dan za dnem prihal denar s pritožbami, da ga magistrat noče sprejeti, se morda vendar enkrat osokoli, da napravi red v tržaškem davčnem uradu, da pomete z veliko metljo to veliko - Avgijevo dvorano!

A kar se »sužnjem« tiče, pa naj gospoda z magistrata pozdravljajo tako tiste svoje sobrate onkraj luže, ki gredo rajši v smrt, nego pa da bi se ločili od edine zaslonbe - od verige v vozi (na galeri), kakor poročamo danes na drugem mestu!

Mi pa smo sloboden narod! Naš dan se svita! A počiti mora tudi dan plačila!
(Edinost, z dne 4. 12. 1900)

Ščavi in tržaška civilna bolnišnica. Dne 8. t. m. je šel neki okoličanski posestnik v tukajšnjo bolnišnico, da plača stroške za svojega sina, ki se je pred časom zdravil v tem - humanitarnem zavodu.

Ker so tamošnji uradniki pokvarili priimek stranke, je ta sama popravila istega ter ob enem izrazila željo, naj bi se gospodje uradniki naučili v kratkem vsaj nekoliko slovenskega jezika.

»Qua non se scrivi per ščavo« je bil odgovor, ki ga je vdobil naš mož na svojo nedolžno opazko! Ker je naš posestnik protestiral proti takemu nesramnemu žaljenju našega jezika od strani magistratovca, je pristopilo še drugih uradnikov, ki so trdili, da: »A Trieste vi chiamano tutti cossi« (v Trstu vam pravijo vsi - le ščavi!) Naš okoličan je odgovarjal ogorčeno in povedal iredentovcem, kar jim je šlo. Takoj na to se je prikazal g. ravnatelj Marsich, ki je, ko je čul, kaj se je zgodilo - pokazal vrata onemu, ki je bil nesramno žaljen!

Tako delajo z nami, v zahvalo, ker jih redimo z našimi krvavimi žulji! Pfu!
(Edinost, z dne 12. 5. 1902)

Za dobro voljo

Konji v prodajalnici. V prodajalnico gospoda Antona Sancin-Drejača v Škednji sta predsinoči pritekla dva konja z vozom. Kdor bi pa mislil, da se je gospod A. Sancin veselil teh novih odjemalcev, bi se zelo motil. Kupila nista nič, pač pa sta napravila kakih 60 kron škode s tem, da sta mu polomila več stvari in podrta vrata. Vrata sta jima bila menda nekoliko preozka, na čemer pa g. Sancin ni prav nič kriv, ker on, ko je zidel hišo, ni računil na take - odjemalce, kar naj bi konja blagovolila vzeti na znanje.

(Edinost, z dne 22. 11. 1901)

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Razmišljanje ob tednu otroka

Vedno pogosteje si utira pot prepričanje, da imajo tudi otroci svoje lastne pravice. O tem se govori na mednarodnih srečanjih, ki jih organizira UNICEF, tiska po časopisih in razglaša po drugih medijih množičnega obveščanja. Na to temo postanemo še posebej zgovorni ob tednu otroka, v začetku oktobra.

Kaj pa med letom? Podatki kažejo, da je vse preveč brezbriznosti do otrok. Na svetu je približno 30 milijonov mladoletnih, ki živijo na cesti. Če imata dve tretjini takih otrok še drobne vezi s svojo družino, živi kar deset milijonov otrok od ceste, na cesti, s cesto. Vsak dan kdo od njih umre - na cesti.

Projekcije za bodočnost niso nič kaj spodbudne. V deželah v razvoju, kjer bo leta 2000 približno 35% prebivalstva starih manj kot štirinajst let, kar pomeni, da bo v Latinski Ameriki 300 milijonov mladoletnih, bo približno tretjina teh živela v popolni bedi.

Pravijo, da pri tem dežele v razvoju lahko le malo storijo, visoko razvite pa se sprenevedajo, kot če bi problema ne bilo. Pomoč nudijo v glavnem le humanitarne organizacije, katerih nastajanje je v stalnem porastu.

Strokovnjaki so si edini, da bi bila v danih pogojih najboljša pomoč delovanje družine. Le ta

bi kot neke vrste družbeno vezivo znala na novo nanizati pozitivne družbene odnose, ki jih je takim otrokom podrla življenje.

Toda kako družina, če pomislimo, da je, recimo, v ZDA kar 25% družin z eno samo starševsko figuro.

In kako družina, če so časopisni stolpci vedno prepolni člankov o nasilju nad otroki v lastni družini.

Morda trdnjša družina, morda bolj informirana, taka, ki ima na voljo strukture, ki ji bodo pomagale res polno živeti s svojimi otroki? Zastonj je namreč prijava staršev, ki so slabo ravnali s svojimi otroki, njihova kazen in ostale posledice, če ne zagotovi otrokom boljših in varnejših pogojev za naprej.

Uradno je v Italiji 3000 otrok, ki jih odrasli zlorablajo in trpinčijo. Od teh jih umre 250. Strokovnjaki pa so prepričani, da je primerov veliko več - približno 20.000. Med njimi največ novorojenčkov ali otrok med drugim in četrtem letom starosti. Strokovnjaki so mnenja, da se znašajo na tak nečloveški način nad svojimi otroki očetje-gospodarji, ali starši iz družin, ki so same v krizi. Na tak način namreč sproščajo v nasilju nad otrokom probleme zakonskega para. Tu niti ne gre za nizko družbeno-kulturno raven, kajti primere najdemo na vseh nivojih socialne lestvice. Velikokrat gre za ljudi, ki so jih njihovi lastni starši zlorabljali v otroški dobi.

Gre torej za nezrelost staršev, ki jo sami priznavajo, tako vsaj izhaja iz neke ankete v Lombardiji. Taki starši priznavajo, da so v otroštvu doživeli negativno izkustvo; bodisi ker so slabo ravnali z njimi, bodisi zato, ker so živeli v razpuščenem okolju, nemalokrat z od alkohola zasvojenimi starši ali z materami, ki so bile prostitutke.

In končno pomislimo na naše vsakodnevno življenje. V svetu, ki je v zadnjih petih letih kupil 30 milijonov gumijastih figuric priljubljenih Puffov, prav toliko milijonov, kolikor je na našem planetu zapuščenih otrok.

Ali res v tem našem vsakdanjiku delamo z otrokom in zanj? Ali niso morda naši otroci velikokrat prikrajšani, če že ne zanemarjeni in zlorabljeni? Pomanjkljiva skrb za naše otroke je lahko že posledica nevednosti staršev, vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev. Pomanjkljiva skrb za naše otroke je že pomanjkanje oblikovalnega okolja, ki bi moglo dajati prave spodbude porajajoči se osebnosti različnih razsežnosti. Koliko smo doslej storili za drugačne otroke: za tiste, ki niso dovolj obdarjeni s talentom in za tiste, ki ga imajo v presežku, pa tudi za »normalne« otroke, ki so v naši skupnosti? Če že ne sicer, se o tem zamislimo ob tednu otroka.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.15 Inf. oddaja: Uno mattina 9.35 Nanizanka: Professione pericolo 10.30 Dnevnik 10.40 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nad.: La valle dei pioppi 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Pronto... è la Rai? 13.30 Dnevnik 14.00 Pronto... è la Rai? (2. del) 14.15 Dokumentarec: Quarkov svet 15.00 Kulturni tednik: Primissima 15.30 Rubrika: Italijanska kronika 16.00 Risanke 16.45 Nanizanka: Emil 17.35 Aktualnosti: Spaziolibero 17.55 Rubrika: Danes v parlamentu 18.00 Dnevnik 18.05 Variete: Io, a modo mio 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Fantastični večer, vmes film: Una ragazza, un maggiordomo e una lady (kom., ZDA 1977, r. Norman Tokar, i. David Niven) 22.10 Dnevnik 22.20 Fantastični večer (2. del) 23.10 Dokumentarec: Velike razstave 23.45 Dnevnik - zadnje vesti	RAI 2 11.05 Izobr. oddaja: Laboratorio infanzia - Baci e lacrime (1. del) 11.30 Risanke 11.55 Variete: Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Dnevnik - šport 13.30 Mezzogiorno è... (2. del) 13.40 Nad.: Quando si ama 14.30 Dnevnik - kratke vesti 14.35 Nan.: Bert D'Angelo superstar 15.25 Film: Un tenero tramonto (it.1984, r. R. Balzo, i. M. Ferrer) 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Nanizanka: Baciama strega 18.00 Filmske novosti 18.05 Nan.: In due si ama meglio 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Le strade di San Francisco 19.35 Vreme, dnevnik in športne vesti 20.30 TV film: Bagliori di guerra (2. in zadnji del) 22.10 Dnevnik 22.25 Nanizanka: Investigatori D'Italia 23.25 Dnevnik - nočne vesti 23.40 Film: Addio signora Miniver (dram., VB 1950, r. H. C. Potter, i. Greer Garson, Walter Pidgeon)	RAI 3 17.30 Športni dnevnik: Derby (pripravil Aldo Biscardi) 17.45 Dokumentarna oddaja: Geo (pripravil Folco Quilici) 18.30 Nanizanka: La famiglia Brady 19.00 Vreme in dnevnik 19.20 Deželne vesti 20.05 Izobraževalna oddaja: Osvojena medicina. Zdravniki, bolniki in bolezni v devetnajstem stoletju - Odklanjanje medicine (pripravila Alberto Chiantaretto in Renzo Villa, 1. del) 20.30 Dokumentarec: Fidel pripoveduje o Cheju - Castrov spomini na Guevaro ob 20-letnici njegove smrti (pripravil Gianni Minà) 21.30 Film: A qualcuno piace caldo (kom., ZDA 1959, r. Billy Wilder, i. Marilyn Monroe, Tony Curtis, Jack Lemmon, 1. del) 22.30 Dnevnik - nocoj 22.35 Film: A qualcuno piace caldo (2. del) 23.30 Filmske novosti 23.35 Dnevnik - zadnje vesti 23.50 Deželni dnevnik	RTV Ljubljana 10.00 TV mozaik. Solska TV: umetnostna zgodovina - Stili, obdobja, življenje v srednjem veku in romantiki, glasbena vzgoja - Saksofon, kulturna dediščina - Govorica slovenske kmečke noše 11.00 Matineja. Film: Smrtna kazen (krim., ZDA 1980, r. Warris Hussein, i. Colleen Dewhurst, pon.) 16.30 TV mozaik. Solska TV (pon.) 17.30 Otroška oddaja: Batujina škaticca (Oddajo, v kateri bosta sodelovala dva izdelovalca gosli, bo popestrila ciganska pravljica o nastanku tega glasbila.) 17.55 Mladinska oddaja: Pisma iz TV klobuka 18.25 Rubrika: Potrošniška porota 18.45 Risanke 19.00 Obzornik 19.25 Zrno, vreme in dnevnik 20.05 Tednik 21.05 Rubrika: Vegetina kuhinja 21.15 Nadaljevanje: August Strindberg (6. in zadnji del) 22.15 Dnevnik 22.30 Aktualno: Kronika Video CD 87	TV Koper 14.00 TVD Novice 14.10 Nadaljevanje: Veronica 15.00 Nad.: Bratje Karamazovi 16.00 Otroški spored 18.00 Nadaljevanje: Vite rubate 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: TRST — O verouku v slovenskih šolah GORICA — O posledicah naliva TRST — Turneja Tržaškega okteta TRST — Lado Jakša kot fotograf ŠENT LENART — Reportaža o benškem podjetju Beneco 19.30 TVD Stičiče 19.45 Rubrika: Mesto danes 20.00 Nanizanka: Mary Hartman 20.25 TVD Novice 20.30 Film: Rapiti dai... Tupamaros (kom., r. Cliff Owen) 22.15 TVD Vsesedne, nato Aktualno 22.40 TV film: Storia d'amore e amicizia - Cesare (r. Franco Rossi) 23.30 Glasbena oddaja: I concerti di Sotto le stelle
CANALE 5 7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italia 7.20 Risanke 8.10 Rubriki: News, 8.30 Pogovori 9.30 Nanizanka: General Hospital 10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito 13.30 Nad.: Sentieri 14.30 Kviz: Fantasia 15.00 Film: Acque scure (dram., ZDA 1944, r. André de Toth, i. Merle Oberon) 17.00 Nanizanka: Alice 17.30 Kviz: Doppio Slalom 18.00 Variete: Ciao Enrica 20.00 Kviza: Tra moglie e marito, 20.30 Telemike 23.15 Variete: Maurizio Costanzo show - Night 0.30 Filmska rubrika: Premiére 0.40 Nanizanki: Gli intoccabili, 1.40 Bonanza	11.00 Nanizanke: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini 13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Creamy, Juny Peperina, Miny Pony 14.30 Nadaljevanje: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo 16.15 Nanizanka: Il Santo 17.15 Nadaljevanje: Aspettando il domani 18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie 19.30 Nanizanka: Quincy 20.30 Film: La pantera rosa sfida l'ispettore Clouseau (kom., ZDA 1976, r. Blake Edwards, i. Peter Sellers) 22.30 Film: Reuben Reuben (kom., ZDA 1983, r. Robert E. Miller, i. Tom Conti, Kelly McGillis) 0.25 Nanizanki: Premiata agenzia Whitney, 1.15 Il Santo	Rockford, 13.00 Tre cuori in affitto 13.25 Variete: Smile 13.35 Nanizanka: M.A.S.H. 14.00 Glasbena oddaja: Dee-jay Television 15.05 Nanizanka: La famiglia Addams 16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Memole, Magica Emi, Holly e Benji, Mila e Shiro 18.00 Nanizanki: Star Trek, 19.00 Starsky e Hutch 20.00 Risanke: Maple Town, 20.15 Piccola bianca Sibert 20.30 TV film: V-Visitors 22.20 Glasbena oddaja: C'era un ragazzo che come me amava i Beatles e i Rolling Stones 23.45 Dok.: Fish eye 0.15 Nanizanke: La strana coppia, 0.45 Cari professori, 1.15 Signore e signori buonasera, 1.45 Ai confini della realtà EURV TELEPADOVA 12.00 Nadaljevanje: Una vita da vivere 13.30 Ris.: Ken il guerriero 14.00 Nadaljevanje: Ai confini della notte, 15.00 Signore e padrone 16.30 Risanke 17.30 Nanizanka: I ragazzi del sabato sera	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, pravljica; 8.10 Od Milj do Devina; 8.40 Almanah; 9.00 V znamenju RK; 9.20 Almanah; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Zbornik: Svet, v katerem živimo (1. del); 12.00 Duško Jelinčič: Odhajanje; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Na goriškem valu; 14.50 Glas. skice 15.00 Bralni roman: Pod svobodnim soncem (9. del); 15.10 Zbornik (2. del); 16.00 Poezija slovenskega zapada; 17.10 Mi in glasba: Zbor Accademia musicale universitaria, vodi Walter Lo Nigro; 18.00 Četrtna srečanja: Prva svetovna vojna in begunci s soške fronte; 18.30 Glasbene skice. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Radijska šola; 8.35 Koncert; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Iz glasbenih šol; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Slavko Žnidaršič; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Zbori; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Big Band RTV-Lj; 20.00 Četrtni večer; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Popevke.	RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Rubrika: Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Poročila in pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Na valu Radia Koper; 14.40 Intervjuji, reportaže in popevke; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.35 Aktualno; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Zaključek. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Za dober dan; 8.00 Priručno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Na prvi strani; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes bomo govorili; 12.00 Glasba po željah; 14.45 Edig Galletti; 15.00 L'Aquilone; 15.45 Počinice po Jugoslaviji; 17.33 Bazar; 18.00 Video parade; 18.33 Glasba; 19.00 Glasba.
RETEQUATTRO 8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Film: Ci divertiamo da matti (kom., VB 1967, r. Desmond Davis, i. Rita Tushingham)	ITALIA 1 8.30 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.15 Wonder Woman, 10.00 Tarzan, 11.00 Cannon, 12.00 Agenzia	TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi		RADIO OPČINE 10.00 Matineja, nato Glasba z vseh strani sveta; 19.00 Te zanima tvoja prihodnost; nočni glasbeni program. Na Radiu Trst A se v okviru Četrtnih srečanj (ob 18. uri) začel danes nov niz oddaj o usodi beguncev s soške fronte med prvo svetovno vojno. Oddajo je pripravila Dorica Makuc, ki se že vrsto let ukvarja s problemom slovenskega izseljenstva.

Nad Gorico se je utrgal oblak Poplave v severnem delu mesta

V enem dnevu nad 300 milimetrov dežja

Torkovo neurje, ko je na ožjem območju Gorice padlo v štiriindvajsetih urah nad 300 milimetrov dežja, je povzročilo ogromno gmotno škodo. Prep-lavljene ulice, kleti, voda v javnih poslopih, prekinitve v električnem omrežju, usadi, škoda v trgovinah, skladiščih in delavnicah. In to prav tam, kjer je vodna ujma pustošila pred približno štirimi leti. Škabrijelova ulica, Trg De Amicis (Koren), Ulica Brass, Ulica Vittorio Veneto. Na srečo je sredi noči prenehalo deževati in zato posledice niso tolikšne, kakor leta 1983. Kljub temu pa je škoda na javnem in zasebnem premoženju ogromna.

Neurje je prizadelo tudi območje sosednje Nove Gorice, zahtevalo pa je posredno tudi človeško žrtev.

Precej škode, predvsem zaradi poplav kletnih in drugih prostorov, cest, izpadov električnega toka, usadov je bilo tudi v neposredni goriški okolici, zlasti v smeri proti Krasu, medtem ko so bile posledice neurja v Brdih tokrat nekoliko milejše.

Škoda je danes še nemogoče opredeliti s številkami, vendar se ni mogoče izogniti navedbi najbolj prizadetih mest oziroma objektov. Tako je voda razlila tlak na območju šestih ulic (Pellico, Brass, S. Gabriele, V. Veneto, Trg De Amicis), odnesla granitne kocke, zasula pločnike, vdrla v trgovine, javne lokale, skladišča. Ob tem velja povedati, da so lastniki nekatere od teh objektov prav pred kratkim obnovili po poplavi leta 1983.

Večmilijonska škoda je na gradu, kjer je pod težo vode popustil orjaški šotor. Ogromna je škoda v goriški in šempetrski bolnišnici, kjer so bili vsi pritlični in kletni prostori poplavljeni, poškodovana oprema, uničene zaloge zdravil. Voda je vdrla v desetine kleti zasebnih hiš in tudi javnih objektov.

Na podlagi prvih ugotovitev se zdi, da je največ škode tokrat povzročila voda, ki se je nabirala na ulicah in je škoda zaradi poplav naraslih potokov in hudournikov relativna. Kljub temu, da je torkovo deževje nekaj izjemne-ga, se najbrž ne bo mogoče izogniti polemikam, ali ni bilo mogoče katastrofo predvideti ali vsaj omejiti posledice.

Na Občini so tokrat hitro ukrepali Nujna je čimprejšnja pomoč Dežele

Po nujnostnem postopku se je vče-raj dopoldne sestal goriški občinski odbor. Ocenil je, da je stanje zelo resno in da so potrebni nujni ukrepi za čimprejšnjo odpravo posledic poplave. Na seji odbora so ugotovili, da so de-žurne službe tokrat delovale tako, kot predvideno in da so bili sprejeti tudi vsi preventivni ukrepi v primeru, če bi se stanje še poslabšalo in če bi bila potrebna evakuacija večjega števila občanov z najbolj ogroženih območij. Tako je bilo že dogovorjeno za name-s-titev evakuirancev v raznih hotelih in tudi v javnem večnamenskem središ-ču, pripravljeni so bili avtobusi za prevoz itd.

K sreči evakuacija ni bila potrebna, razen nekaj redkih primerov. Tako so v hotelu na Tržaški cesti začasno na-mestili dve družini iz Ulice Tuscolano, v javnem večnamenskem središču pa so nudili začasno zavetje starejšim ob-čanom, ki so se čez noč znašli v nepr-imernih bivalnih prostorih.

Včeraj dopoldne je občinski odbor imel tudi krajše informativno srečanje

z novinarji. Podžupan Del Ben je po-vedal, da je Občina že seznanila Deže-lo o vremenski ujmi. Posebej je bila seznanjena deželna služba za civilno zaščito.

»To, kar se je zgodilo v torek, ni mogoče drugače oceniti kot pravo ka-tastrofo in v takih primerih je nujna in skorajda obvezna pomoč Dežele,« je v svojem posegu pojasnil odbornik Del Ben in povedal, da je v štiriindvajsetih urah na ožjem goriškem območju pad-lo skoraj 320 milimetrov dežja.

Funkcionarji in upravitelji goriške občine so bili na najbolj prizadetih območjih že v torek ponoči in se do-govorili o prvih ukrepih. Angažiran je bil tudi urad civilne zaščite na Prefek-turi.

Kanalizacijsko omrežje je spričo ogromne količine padavin povsem od-povedalo in voda je pač ubrala naj-bližjo pot. Hudournik Koren je sicer močno narastel, vendar se zdi, da je tokrat največ škode napravila voda, ki je otekala z ulic in trgov in ki se je zbirla na najbolj nizkih predelih. Za

poplave v splošni bolnišnici in na ob-močju Ulice Vittorio Veneto pa naj bi bila kriva Vrtojba, ki teče v nepos-redni bližini in ki je prestopila brego-ve.

Predstavniki občinske uprave je na srečanju z novinarji napovedal tudi prve obsežnejše ukrepe za normaliza-cijo. Tako naj bi že popoldne poslali na teren delavce in tudi člane zapos-lenih v posebnih delovnih skupinah. Pomagali naj bi pri čiščenju in osuše-vanju stanovanj, trgovin in delavnic. Že včeraj zvečer je bil napovedan se-stanek s predstavniki Dežele in Pre-fektore.

Na srečanju z novinarji je bil spet govor o prepotrebni (zdaj že nujni) ukrepih za preprečevanje podobnih pojavov in škode v prihodnje. Ne gre namreč pozabiti, da je podobna popla-va, čeprav tokrat obsežnejša in s hujši-mi posledicami, prizadela to območje pred štirimi leti in da mnogi občani do zdaj sploh niso še uspeli priti do družbene pomoči, ki je bila takrat za-gotovljena.

Neprespana noč v severnem delu mesta

Skupaj z vodo sta naraščala obup in jeza

Že v prvih večernih urah je nepre-kinjeni nalive povzročal nemalo težav v raznih mestnih predelih: v Ul. Vitto-rio Veneto, iz katere je bila bolnišnica nedostopna, na Tržaški ulici, kjer so pred Motelom Nanut mnogi avtomo-bilisti obtičali sredi pravega jezera, ki se je nabralo na cesti. Podobno je bilo tudi pod železniškim podvozom v Ul. Aquileia, tako da je bil dostop v mesto iz vseh glavnih smeri skrajno težaven.

Okrog 21. ure je stanje postalo na-ravnost dramatično. Ekipa gasilcev, ki so bile že zaposlene vsepovsod po mestu, so iz centrale preusmerili proti splošni bolnišnici in v Škabrijelovo ulico: na enem koncu je Vrtojba že prestopila bregove in začela poplavl-jati bolnišnico, na drugem je grozil Koren. O ogromni škodi in težavah v bolnišnici poročamo posebej.

Škabrijelovo ulico je voda preplavi-la okrog 21. ure. Na cesti je kmalu dosegla višino kakega pol metra in za-čela vdirati v pritlične prostore stanov-anj in trgovin ob cesti. Kleti so bile v kratkem času popolnoma poplavljene. Do tedaj je Koren držal. Voda je na-mreč prihajala po cesti iz Nove Gori-ce, kjer je bil poplavljen že ves center.

Ljudem je bilo kmalu očitno, da se ponavlja dramatična izkušnja izpred štirih let, ki je prizadela isto območje. Takrat je voda presenetila stanovalce ponoči, medtem ko se je tokrat pojava-la že zvečer. To je marsikomu omogo-čilo, da je spravil na varno v višje pro-store vsaj del pohištva oz. opreme in blaga v trgovinah. Gasilci so se med-tem trudili, da bi iz Korna odstranje-vali les in druge odpadke, ki so se nabirali z vodo in pri križišču z Ul. Catterini skoraj zajezili odprtino, kjer potok ubira svoj podzemni tok.

Medtem pa se je prizadeto območje, natanko kot pred štirimi leti, precej razširilo. Voda si je ubrala pot na-vzdol, čez Ul. Corsica, silovito drla po Ul. Silvio Pellico, kjer je razlila koc-kast cestni tlak, in preplavila Trg Ko-ren. Prav na trgu in v začetku Ul. Brass je bilo za lastnike trgovin in lo-kalov najhujše, saj je voda v pritličnih prostorih dosegala skoraj meter višine. Prav tako je voda vdrla tudi v pritlič-ne prostore v Attemsovi palači, kjer

pa po prvih ocenah škoda ni bila tako velika kot pred štirimi leti.

Gasilci, orožniki, mestni redarji in policija so skušali pomagati stanoval-cem, vendar prizadeto območje je bilo res obsežno. Mnogi so si zato morali pomagati sami, v vodi do pasu. Po Ul. Brass je voda stekala do Placute, kjer je prav tako vdrla v nekatere pritlične in kletne prostore. Gasilci so ponekod skušali razbiti cestni tlak nad tokom Korna, da bi pospešili odtok vode. V Škabrijelovi ulici so se poslužili tudi gumijastih čolnov, da so z njimi rešili in hiš nekaj priletnih oseb.

Naliv je postopoma pojenjal šele po 23. uri, potrebnih pa je bilo še precej ur, da je voda počasi otekla. Ponoči in še v zgodnjih jutranjih urah je bil severni del mesta še ves pod blatom. Tu pa tam so bili nakopičeni les, por-firaste kocke, zaboji in druga šara, ki jo je odnašala voda in celo večji kosi asfaltne prevleke, ki jo je izrul siloviti tok.

Še bolj kot ponoči, ko je pač bilo treba kljubovati dogodkom, so bili včeraj zjutraj prebivalci tega območja na robu obupa. Komaj so si opomogli od škode izpred štirih let. Gostilničar na Kornu, ki je po takratni poplavi po-polnoma obnovil lokal, je nemočno zrl na novo razdejanje.

Ezio Urdini, ki stanuje v Škabrijelo-vi ulici, nam je pripovedoval, kako so ponoči skušali skupaj z gasilci postavi-ti zasilen jezič in omejili škodo v nekaterih hišah. Stanislava Makaro-vič, ki ima v isti ulici prodajalno povr-tnin in sadja, je ugotajala, da je bilo tokrat še hujše kot pred 4 leti: na srečo pa jim je s pravočasnim posegom us-pelo, da so rešili večji del zelenjave. Več škode je v svojem tehničnem la-boratoriju utrpel Alessandro Maccapa-ni. Naravnost obupani sta bili Luisa in Annamaria Visintin, ki upravljata tr-govino z volno: »Nikogar ni bilo, da bi nama pomagal. Medve sva sami skušali rešiti, kar se je dalo. Toda poglej-te, pod je uničen, prav tako prodajalni pult in omare.«

Iz bližnjih hiš so ljudje prinašali na cesto opremo, pohištvo in drugo ter čistili blato, ki se je nabralo z vodo.

»Ob zadnji poplavi so nam zagotovili, da se kaj takega ne bo ponovilo, pa se je spet, saj niso razširili odprtine, skozi katero steka Koren v podzemni del,« se je potožila priletna ženska. Nemalo pritožb je bilo tudi slišati na račun od-škodnin. Po prejšnji poplavi so nekaj

ukrepov, predvsem v obliki olajšanih kreditov, odobrili le za škodo pri pro-izvodnih dejavnostih, stanovalci priza-detega območja pa niso prejeli ničesar. Bojijo se, da si bodo tudi tokrat morali pomagati sami.

Zaenkrat nobenih problemov glede pitne vode

Daljši izpad električne energije v torek zvečer je povzročil nekaj težav tudi v oskrbi s pitno vodo na območju Gorice. Ker črpalke nekaj časa niso delale, se je gladina vode v zbiralniku znatno znižala, kar je imelo za posledico znižanje pritiska v omrežju. Voda je s težavo pritekala v višja nadstrop-ja.

Zaenkrat — taka zagotovila je dal sinoči ravnatelj občinskega podjetja inž. Veronese — niso potrebni nobeni preventivni ukrepi glede pitnosti vode. V teku včerajšnjega dne so opravili vrsto analiz, vse so bile nega-tivne. Vodo bodo kontrolirali tudi da-nes in v prihodnjih dneh.

Včeraj popoldne so se po mestu raz-širile, sicer nepotrjene vesti, da ima voda, ki priteka iz pip čudno, motno barvo.

Odtod morda tudi sum, da je v omrežje vdrla deževnica, kar je skoraj nemogoče.

Povedati je treba, da so se uslužben-ci mestnega podjetja tokrat zares po-trudili in skušali zagotoviti skupnosti kolikor toliko normalne pogoje glede prevoznosti cest, dobave elektrike in vode, medtem ko na plinskem omrež-ju ni bilo nobenih težav.

Voda tudi v Attemsovi palači

Voda, ki je iz bližnjih ulic Formica, Del Santo, Carducci in Pellico prite-kala na Koren (Trg de Amicis), je tudi tokrat vdrla v pritlične prostore palače Attems, kjer ima sedež pokrajinski muzej. Pred štirimi leti je voda povzročila ogromno škodo na zbirkah vojnega muzeja in na starih listinah in knjigah. Tokrat je škoda omejena, kakor pravi ravnateljica muzeja Massau Dan. Voda ki je v pritličju dosegla višino kakih 40 centimetrov, je poškodovala nekaj knjig, vendar se bo dala škoda razmeroma hitro in lahko odpraviti. Za razliko od poplave 16. in 17. oktobra leta 1983, tokrat voda ni nosila s sabo toliko blata in druge umazanije. Škode na strukturah stavbe, ki jo obnavljajo, oziroma odpravljajo na njej škodo prejšnje poplave, ni. Že po prejšnji ujmi je bilo slišati predloge o tem, da bi muzejske zbirke preselili. Torkovi dogodki pa so znova dokazali, da je palača stalno izpostavljena nevarnosti poplav in so njeni pritlični prostori neprimerni za hrambo dragocenih muzejskih zbirk.

Gasilci delajo nepretrgoma od torka

Izjemno stanje zahteva kajpak tudi izjemne ukrepe. Goriški gasilci delajo nepretrgoma že od torka popoldne, vendar bodo predvidoma šele danes do večera uspeli priskočiti na pomoč vsem tistim, ki so zaprosili za njihovo posredovanje. Prejeli so preko sto pozivov, vendar so doslej, kljub temu, da so vsi polno zaposleni in da delajo skoraj neprekinjeno, uspeli ugoditi le približno polovici.

Če ne bo ponovnega poslabšanja, se bo stanje kolikor toliko normaliziralo v teku današnjega dne, ko bodo izsušili še zadnje kleti in druge poplavljenе prostore.

Upoštevati je namreč treba, da so gasilci v torek ponoči in včeraj dopoldne priskočili na pomoč v najbolj nujnih primerih in pomagali pri odpravljanju posledic poplave in javnih zgradbah.

Hudo ranjena kolesarka

Hude telesne poškodbe je v pro-metni nesreči zadobila 57-letna Jole Tommasini Trevisan iz Ronk, Ul. For-naci 11. Žensko, ki se je peljala na kolesu, je z avtom zadel 60-letni Lu-ciano Devetta iz Tržiča. Nesreča se je pripetila včeraj, okrog dvanajste ure, v predmestju Tržiča. Vzroke še ugo-tavljajo. Devetta je z avtom vozil iz Ronk proti Tržiču.

Tomasinijevo so zaradi težkih te-slesnih poškodb prepeljali v bolnišni-co na Katinari, kjer se zdravniki še niso izrekli o njenem zdravstvenem stanju.

prispevki

Ob obletnici smrti Flavia Grilla daru-jejo mama, brata in sestra 150 tisoč lir za Kulturno in športno središče na Vrhu. V isti namen daruje Zora Lakovič iz Dober-doba, Tržaška 18, 100 tisoč lir.

razna obvestila

Občinska knjižnica v Ronkah - dvoje-zična sekcija v Romjanu obvešča, da je ponovno odprta ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15.30 do 18. ure.

Praznik kostanja za člane in prijatelje Slovenskega planinskega društva bo v nedeljo, 18. oktobra, pri Štekarjevih v Števerjanu. V primeru slabega vremena bo družabnost v nedeljo, 25. oktobra. Društvo tudi obvešča, da bo tradicional-no martinovanje 15. novembra v Ajdov-ščini.

Občinska knjižnica v Doberdobu bo jutri zaprta.

kino

Gorica

CORSO 18.00—22.00 »Who's that girl«. **VERDI** 18.00—22.00 »Scuola di ladri«. **VITTORIA** 17.30—22.00 »Erotic girl«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.30—22.00 »I racconti sen-suali di Ciccilina«. Prepovedan mla-dini pod 18. letom.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 84268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Comunale 2, Ul. Aulo Manlio 14, tel. 480405.

Bolnišnica na robu paralize

Milijardna škoda, bolnike preusmerili drugam

Že ošibljeno goriško zdravstvo je prejšnjo noč doživelo nov, težak udarec, ki je včeraj spravil goriško splošno bolnišnico na rob popolne paralize. Medtem ko je ob podobni poplavi leta 1983 prestopil bregove samo Koren, se mu je tokrat pridružila tudi Vrtojba. Pravzaprav je bila škoda, ki jo je povzročila slednja še večja, saj je poleg goriške bolnišnice in drugih bližnjih stavb prizadela tudi vse šempetrske zdravstvene strukture in stanovanjske hiše tik čez mejo.

Kot na Kornu so tudi pri bolnišnici dali alarm okrog 21. ure. Prej so bili v končnem odseku Ul. Vittorio Veneta že na delu gasilci, ker se je voda zbirala na cesti in onemogočala promet. Z nadaljevanjem naliva pa se je stanje poslabšalo. Prava reka se je čez območje bolnišnice iz pretesne struge Vrtojbe izlivala proti Ul. Vittorio Veneto, odtod pa čez mejo proti Šempetru.

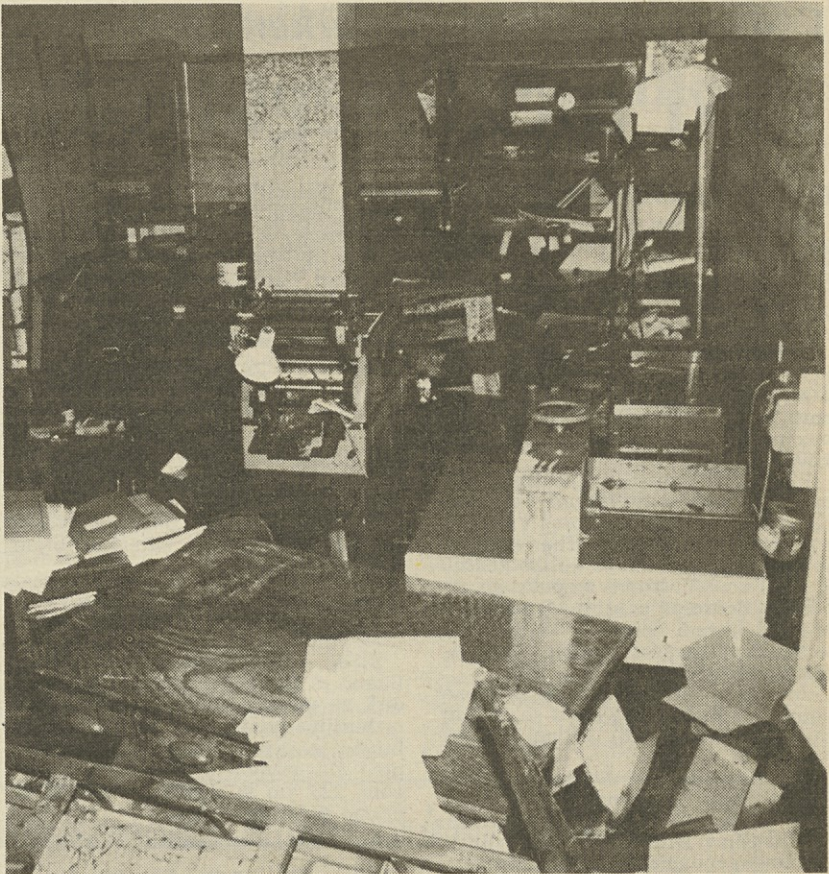
Stanje v bolnišnici je kmalu postalo nevzdržno. V kratkem času so bili poplavljeni vsi podzemni prostori: hodniki, ki povezujejo razne oddelke, skladišča, kapela. Voda je poškodovala električno centralo, tako da so s pomožnim generatorjem lahko zagotavljali komaj zadostno elektriko za razsvetljavo, nikakor ne pa za delovanje aparatov in druge potrebe. Zaradi tega je čez noč priskočila na pomoč vojska s premičnimi generatorji.

Voda je v glavni stavbi preplavila vse pritlične prostore. V oddelku za prvo pomoč je vladala popolna zmešnjava. Vseposvdo se je osebje trudilo, da bi spravilo na varno opremo in drage stroje. Zmanjkalo

je pitne vode, neuporabna so bila dvigala. Že pozno zvečer je vodstvo KZE sklenilo, da začasno preusmeri vse bolnike v druge bolnišnice, v Krmin, Videm, Trst, Palmanovo.

Včeraj zjutraj so pričeli z obračunom škode, ki je ogromna. Voda je povsem poplavela oddelke za fizioterapijo in uničila ali močno poškodovala vso opremo. Več kot dva metra vode sta poplavela farmacevtski oddelki: zaloga zdravil bolnišnice je popolnoma uničena, prav tako pa tudi arhiv, saj so še včeraj dopoldne vsi dokumenti plaval v poldrugem metru vode. Pri poslopju farmacevtskega oddelka je voda odtrgala od opornih stebrov težak železen porton in ga odnesla na drugo stran ceste. Velika je škoda tudi v poslopju šole za bolničarke, bolj ali manj hudo pa je ujma prizadela še vrsto drugih oddelkov.

Včeraj zjutraj so se pod vodstvom predsednika arh. Robustellija sestali člani upravnega odbora KZE in poslali brzojavko predsedniku deželne uprave. V njej navajajo, da je zaradi poplave prišlo do paralize v delovanju bolnišnice, kjer so bili uničeni oddelki za farmacijo, fizioterapijo, šola za bolničarke, arhiv in tiskarna. Velika škoda je v laboratorijih in drugih oddelkih v pritličju. Zato pozivajo Deželo k izrednemu posegu. Zaenkrat so prepovedali nove sprejeme v bolnišnico in kirurške posege ter vse storitve za zunanje paciente, če pa bi se moralo stanje poslabšati bo upravni odbor vzel v poštev možnost evakuacije oddelkov.

Tak je bil včeraj pogled v farmacevtski oddelki bolnišnice

Voda v Novi Gorici in Šempetru poplavela več kot trideset ulic

Vdrla je v hiše, tovarne in bolnišnico

V Novi Gorici je vodna ujma povzročila vsaj enako, če ne celo večjo škodo kot tostran meje. Že predsončnim, ko je blatna reka ubrala pot navzdol skozi mejni prehod na Skabrijelovi ulici, je bilo očitno, da mora biti stanje v Novi Gorici skrajno težavno. Vesti, ki smo jih prejeli včeraj so potrdile najbolj črno glade domneve: povodenj je prizadela ogromno škodo v privatnih hišah, tovarnah, predvsem pa v bolnišnici v Šempetru.

V Novi Gorici in Šempetru je bilo ponoči kar 30 ulic poplavljenih. Prav tako okrog trideset je bolj ali manj hudo poškodovanih javnih, poslovnih in proizvodnih obratov. Voda je vdrla v stavbo Občinske skupščine, v novo stavbo Pokrajinskega arhiva, v sedež zavarovalnice Sava, v sedež carinske uprave, v Delta center. Nešteto je bilo poplavljenih hiš, kjer so se stanovanjci vso noč trudili, da bi črpali ven vodo in reševali opremo. Koliko je bilo v nekaterih kletnih prostorih vode priča podatek, da so iz kletnih prostorov novogoriškega nebotičnih pričeli črpati vočo včeraj zjutraj ob sedmih in so v popoldanskih urah črpalke še vedno obratovali.

Ni manj dramatično ni bilo v Šempetru, kjer je voda Vrtojbe poplavela na desetine hiš naselja v Mlinu, ob mejnem prehodu. Poplavilo je tudi tovarno avtoelektričnih izdelkov Iskra,

predvsem pa spodnje prostore tako v stari kot v novi bolnišnici in v zdravstvenem domu.

Vso noč so zasedali štabi civilne zaštite. Prebivalstvu je pomagalo 250 gasilcev iz Nove Gorice, Šempetra, Tolmina, Kobarida, Ajdovščine. Precej časa je bila prekinjena cesta med Novo Gorico in Šempetrom. Skoraj vso noč je bil neprevozen mejni prehod pri Rdeči hiši, nekaj ur pa tudi drugi mednarodni prehod pri Vrtojbi. Zaradi tega so sredi noči izjemoma odpri solkanski prehod.

Včeraj zjutraj so na vsem prizadetem območju pričeli z delom za odpravljanje posledic. Pri tem velja ugotoviti, da je povodenj razsajala na zelo omejenem teritoriju: od Nove Gorice in Šempetra pa tja do Šempasa, medtem ko drugod na Vipavskem in v Soški dolini sploh niso beležili izrednih padavin, da o kaki škodi ne govorimo.

Največ težav so včeraj imeli v šempetrski bolnici, kjer so osebju priskočili na pomoč sanitarni tehniki tudi iz drugih krajev Slovenije. Ker je voda poplavela tudi kuhinjo so hrano včeraj oskrbeli s pomočjo vojske.

Na izredni seji se je sestel občinski izvršni svet, da bi obravnaval stanje in naloge javnih organov. Po oceni predstavnika civilne zaštite Jureta Mlinarja je škoda večja kot pa leta 1983.

Ugotavlja se tudi, da izredna količina padavin ni edini vzrok poplav. Svoje je prispevala tudi nezadostna propustnost kanalizacije, saj odtočna mreža nikakor ne ustreza potrebam mesta, kakršno je Nova Gorica. To dejstvo je, po podobni izkušnji pred štirimi leti, povzročilo nemalo protestov in ogorčenja med novogoriškim prebivalstvom, ko so opažali, kako je voda bruhala ven na ceste.

Gre za težaven problem, ki ga bosta morali po vsej verjetnosti skupaj v najkrajšem času rešiti upravi obeh mest.

Smrtna žrtev v Šempetru

Poplava je prejšnjo noč terjala tudi smrtno žrtev. Tragedija se je odigrala v Šempetru. 65-letni upokojenec Milan Nanut se je doma podal v klet, kjer je bila voda že visoka. Skušal je vklopiti vodno črpalno, da bi izpraznil poplavljen prostor, ko je voda prišla v stik z elektriko. Nesrečni Nanut je bil pri priči mrtev.

Tako je bilo na Kornu ponoči in včeraj zjutraj

Fotokronika mrzličnega boja proti pobesnili vodi

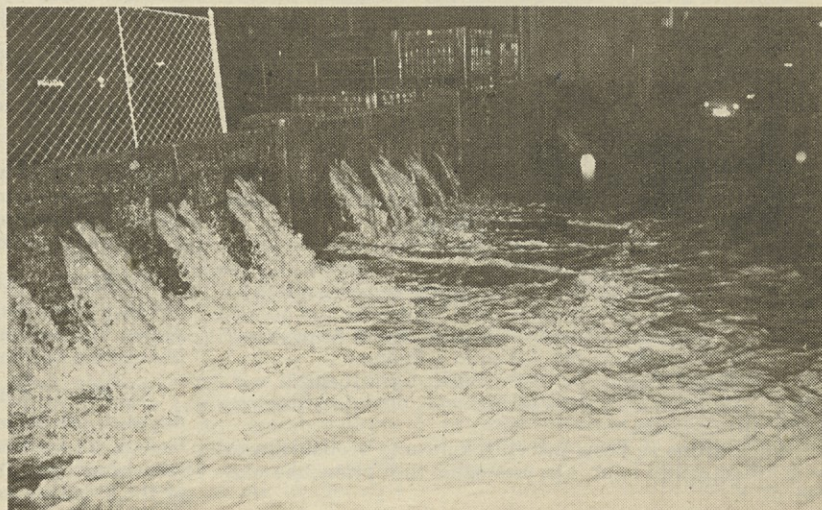
Prejšnjo noč smo s fotografskim aparatom spremljali stopnjujoče naraščanje vode v severnem delu mesta in mrzlična prizadevanja gasilcev, orožnikov, mestnih redarjev, policije in seveda prizadetega prebivalstva. Kljub hitri mobilizaciji vseh razpoložljivih sil so bili vsi skupaj nemočni pred vztrajnim naraščanjem vode od Skabrijelove ulice tja do Placute.

Na prvem posnetku vidimo skupino gasilcev in prostovoljcev, ki so se celo skušali spustiti v strugo Korna ob Skabrijelovi ulici, blizu odprtine, kjer se pričinja njegov podzemni tok. Uspehi so odstraniti nekaj vejčevja in drugega materiala, ki ga je voda nakopičila ob odprtini. Njihovo prizadevanje je lahko le za kratek čas zakasnilo poplavo, saj je voda že uhajala na drugem koncu in v kratkem času preplavila najprej to in nato druge ulice. To se je dogajalo okrog 21.30.

Na drugem posnetku (zgoraj desno) vidimo prizor s Trga na Kornu, ki ga je niti uro kasneje voda že povsem preplavila. Lokali, trgovine in drugi pritlični prostori hiš na trgu ležijo nižje od ceste, tako da se je voda stekala naravnost skozi hišne prage. Malo je pomagalo, da so lastniki skušali na vse načine odstranjevati več kot pol metra visoko vodo.

Manj hudo je bilo na Placuti, kamor je voda prihajala še precej sunkovito, vendar se je že precej porazgubilo prej. Stanovanjci tamkajšnjih hiš so skušali tu s preprostimi deskami, ki so jih cele ure držali ob pločnikih, ustvariti vsaj minimalno pregrado, ki bi lahko zajela vodo in obvarovala notranjost poslopij.

Naš pregled zaključujemo s posnetkom iz Ul. Silvio Pellico, kjer je voda ob poldruhi uri ponoči, ko že dve uri ni več deževalo, še vedno silovito drla čez hišna dvorišča na cesto.

V sinočnjem 3. kolu košarkarske A-2 lige Prvi točki Segafreda

Rimini - Segafredo 76:86 (37:43)

RIMINI: Angeli 5, Moffa 2, Benatti 2, Godhe 4, Iardella 11, Ferro 14, Paci 5, Smith 30.

SEGAFREDO: Marusič 19, Bobicchio 14, Charles 8, Esposito 12, Aleksinas 16, Bullara 18.

PM: Rimini 17:19, Segafredo 13:18; PON: Charles (37), Smith (39); TRI TOČKE: Rimini 7:17 (Ferro 4, Paci, Benatti in Angeli 1); Segafredo 5:7 (Bobicchio 2:2, Bullara 3:5); GLEDALCEV: 1.500.

RIMINI — Zmaga Segafreda v Riminiju je nadvse pomembna, če vemo, da so Goričani nastopili brez Viteza in z začasnim Američanom Charlesom, ki se tudi tokrat ni kdove koliko znašel. K sreči so bili strelci razpoloženi, še posebej dobro pa je igral Marusič, dobra je bila tudi obramba. Vsekakor si je Segafredo zagotovil zmago le v zadnjih minutah.

Za uspeh Fantonija na račun šibke peterke iz Porto Sangiorgia so najbolj zaslužni Costner (26), Milani (24) in Nakič (11).

Glavno srečanje v A-1 ligi je bilo v Caserti, kjer je Snaidero (Oscar 40 točk) gladko premagal prveke Tracerja. Skansijev Hitachi je kljub odlični igri Radovanovića (30 točk) tesno zgubil v Milanu z Irgejem. Dalipagić se je poskušoval po 8' igre in poslednji več stopil na igrišče.

Izidi 3. kola v A-1 ligi: Snaidero - Tracer 101:82; Arexons - Dietor 98:64; Neutroroberts - Divarese 83:94; Enichem - Allibert 94:90; Bancoroma - Würber 94:83; San Benedetto - Benetton 83:79; Brescia - Scavolini 85:100; Irge - Hitachi 73:70.

Lestvica: Snaidero Caserta in Bancoroma Rim 6, Neutroroberts Firenze, Tracer Milan, Dietor Bologna, Arexons Cantù, Scavolini Pesaro, Divarese Varese, San Benedetto Turin 4, Allibert Livorno, Benetton Treviso, Enichem Livorno, Irge Desio, Hitachi Benetke, Brescia, Würber Napoli.

Prihodnje kolo: Tracer - Hitachi; Snaidero - Arexons; Divarese - Irge; Dietor - Neutroroberts; Scavolini - Enichem; Allibert - San Benedetto; Bancoroma - Brescia; Benetton - Würber.

Izidi 3. kola v A-2 ligi: Yoga - Sebastiani 86:79; Cantine Riunite - Sharp 90:81; Fantoni - Sabelli 102:82; Rimini - Segafredo 76:86; Alno - Standa 80:82; Annabella - Jollycolombani 88:92; Cuki - Spondilatte 94:77; Facar - Maltinti 99:86.

Lestvica: Yoga, Bologna, Cantine Riunite Reggio Emilia in Jollycolombani Forlì 6, Alno Fabriano, Annabella

Pavia, Spondilatte Cremona, Fantoni Videm, Standa Reggio Calabria in Facar Pescara 4, Maltinti Pistoia, Cuki Mestre in Segafredo Gorica 2, Sebastiani Rieti, Sabelli Porto Sangiorgio in Sharp Montecatini 0.

Boks: jutri Damiani za EP

AOSTA — Za evropski naslov težke kategorije se bosta jutri v Aosti srečala Italijan Damiani in Šved Eklund, ki naslov brani. Oba boksarja sta med običajnem besednem obračunavanju zagotovila svojo zmago. Srečanje ima posebno važnost, ker bo imel zmagovallec lepe možnosti, da izsili dvoboj za svetovni naslov, katerega brani Američan Tyson.

Kolesarstvo: zmaga Bugna v Toskani

PISA — Italijanski kolesar Gianni Bugno je osvojil eno zadnjih letošnjih dirk za pokal Sabatini. Dirka je bila razburljiva predvsem v svoji končnici. Bugno je privozil na cilj 28 sekund pred Gavazzijem in 35 pred Magnagom. 226 km je prevozil s povprečno brzino 38,580 km na uro.

Na kotalkarskem svetovnem prvenstvu na Novi Zelandiji S. Kokorovec 5. v kratkem programu

AUCKLAND — Po prvem dnevu tekmovanj na svetovnem kotalkarskem prvenstvu na Novi Zelandiji nam je poletovec Samo Kokorovec v kratkem telefonskem pogovoru po-

vedal, da je po kratkem programu na 5. mestu lestvice. Vodijo trije predstavniki ZDA pred kotalkarjem iz Španije in trojko Italijanov.

"V obveznih likih bodo na vrsti

drugi Američani," je povedal Kokorovec, "gre pa za izkušene tekmovalce, ki imajo za seboj že nekaj nastopov na svetovnih prvenstvih."

Razlika med najboljšimi Američani in ostalimi je precejšnja, Kokorovec pa je tudi povedal, da uživajo predstavniki ZDA lažjo podporo sodniškega zbora, ki jih dobro pozna. Za Kokorovcem sta na lestvici Guerra in Venerucci.

Medtem je Italija osvojila svoj prvi naslov po zaslugi Chiare Sartori, ki je zbrala največ točk v obveznih likih. Italijanska dvojica Mezzadri - Trevisan vodi po kratkem programu.

Poletovega kotalkarja smo vprašali, če je iz prvih izkušenj na SP že dobil napotke za svojo nadaljnjo športno pot. Kokorovec, ki je ob koncu lanskega leta izjavil, da bosta letošnje leto in še posebno SP odločilni za njegovo nadaljno kariero ni hotel dati obvezujočih izjav. "Za nadaljnje odločitve moram počakati konec tega prvenstva," nam je povedal.

Po 10. kolu 1. jugoslovanske ZNL

Gneča pri vrhu

Po sinočnjem 10. kolu v 1. jugoslovanski nogometni ligi se je pri vrhu spet ustvarila velika gneča kandidatov za naslov jesenskega prvaka. Dolej vodilni zagrebški Dinamo je v Nišu doživel drugi zaporedni poraz in ga je na vrhu lestvice zdaj dohitela Crvena zvezda. V razmahu treh točk je od vrha navzdol kar osem ekip, v razmahu štirih pa kar trinajst. Jadranski derbi z Rijeko je včeraj osvojil splitski Hajduk, osrednje srečanje kola v Skopju med prvakom Vardarjem in mostarskim Veležem pa je odločila enajstmetrovka Janevskega.

IZIDI 10. KOLA

Rad - Budućnost 1:1 (1:1); Osijek - Sarajevo 2:1 (2:0); Sutjeska - Sloboda 2:0 (1:0); Priština - Partizan 0:0; Željezničar - Celik 2:0 (1:0); Vardar - Velež 1:0 (1:0); Hajduk - Rijeka 3:0 (1:0); Crvena zvezda - Vojvodina 3:2 (2:2); Radnički - Dinamo 3:1 (2:0).

LESTVICA

Crvena zvezda in Dinamo 13, Radnički, Rijeka in Velež 12, Vardar, Slo-

boda in Rad 11, Željezničar, Sutjeska, Osijek, Partizan in Priština 10, Budućnost 8, Vojvodina 7, Hajduk, Sarajevo in Celik 6.

»Olimpijci« za trening under 21 res za šalo

FIRENCE — V prijateljski trening tekmi je italijanska nogometna olimpijska reprezentanca s 4:2 premagala moštvo Siene, ki nastopa v C-2 ligi. Za »azzurri« je dva gola dosegel Carnevale, enkrat pa sta bila uspešna Borgonovo in Battistini. Postava: Tacconi (Giuliani), Tassotti, De Agostini (Alessio), Galia, Brio (Battistini), Cravero, (Pellegrini), Mauro, Ancelotti, Carnevale, Romano (Domini), Virdis (Borgonovo).

Reprezentanca under 21, ki se pripravlja na srečanje za EP s Švico pa je v prijateljski tekmi proti Milanovim naraščajnikom zmagala kar s 16:0 (6:0). Mladi talent Fiorentine Baggio je dosegel kar šest zadetkov.

kratke vesti - kratke vesti

Televizija kot varnostni ventil

GENOVA — Zaradi del na genovskem stadionu Marassi se je korenito zmanjšala zmogljivost tribun, ki lahko sprejmejo 20 tisoč ljudi namesto 50 tisoč. Ker se za nedeljsko tekmo Sampdoreia - Milan pričakuje velik naval iz Milana, je genovski kvestor predlagal, da bi tekmo neposredno za samo Ligurijo prenašala TV. Prenos bi po mnenju kvestorja zmanjšal nevarnost izgrediv.

Moser v moskovskem prometu

MOSKVA — Francesco Moser je v Moskvi skoraj 5 ur treniral na dirkališču Krilatskoje. Izjavil je, da se dobro počuti in da bo poskus v enoruni vožnji začel v soboto ob 10. uri. Danes bo Moser opravil počestni trening kar po moskovskih ulicah.

Videmčane potegnili za ušesa

VIDEM — Predsednik Udineseja Pozzo je sklical vse igralce drugoligaša in jim dokaj jasno povedal, da si od njih želi boljših uspehov. Pozzo je omenil zadnje okrepitve v vključitvijo

Dossene in pristavil, da si sedaj želi večjo vnemo in pozitivne rezultate. Trener Giacomini nominalno uživa popolno zaupanje. Deželni derbi Triestina - Udinese bo v Trstu 25. oktobra

Rally: tri lancie v Sanremu

SANREMO — Sanremskega rallyja, ki se bo odvijal od 12. do 15. oktobra in bo veljal tudi za svetovno prvenstvo, se bodo udeležile vse najboljše posadke. Med prijavljenimi so tudi tri vozila lanica delta, ki bodo zaupane posadkam Alen-Kivimaki, Biasion-Siviero in Tabaton-Tedeschini. Rally bo dolg 2.097 km od katerih bo 561 hitrostnih.

Ol v Seulu: prvih 18 prijav

ŽENEVA — Vabila za udeležbo na Ol, katere je mednarodni olimpijski odbor razposlal 17. septembra, so obrodila prvih 18 prijav. Prisotnost v Seulu so zagotovile med drugimi Argentina, Velika Britanija, Zahodna Nemčija, Nova Zelandija in Švica. Med odzivi ni še nobene socialistične države.

Avtomobilizem: spored formule 1

Dirke 1988

PARIZ — Izvršni odbor mednarodne zveze za avtomobilski šport je sprejel okviren program dirk za svetovno prvenstvo formule ena za prihodnje leto.

Prvenstvo se bo začelo 30. marca v Braziliji, zaključilo pa naj bi se sredi novembra v Avstraliji.

Koledar dirk je naslednji: 30. marca VN Brazilije, 3. aprila VN Mehike, 1. maja VN San Marina, 15. maja VN Monaca, 29. maja VN Belgije, 12. junija VN Kanade, 19. junija VN ZDA, 3. julija VN Francije, 10. julija VN Velike Britanije, 31. julija VN Zahodne Nemčije, 14. avgusta VN Avstrije, 21. avgusta VN Madžarske, 11. septembra VN Italije, 25. septembra VN Portugalske, 2. oktobra VN Španije, 30. oktobra VN Japonske in 13. novembra VN Avstralije.

Negotova je izvedba dirke v Kanadi, ker so finančna jamstva organizatorjev še nejasna. Tri proge so začasno še na črni listi. Gre za Zeltweg, Jerez in Imola.

Disciplinski ukrepi: afera Pisa - Napoli

Še dodatna preiskava

RIM — Priziv Napolija v zvezi s tekmo proti Pisi se je nepričakovano zapletel. Športni sodnik je priporočeno pismo z utemeljitvijo neapeljskega društva prejel šele včeraj, a ga je takoj zamrznil in ukazal dodatno preiskavo. Vodstvo Napolija je sodnikov ukrep iznenadil, saj je pričakovalo, da bo zmago brez nadaljnjih zavlačevanj dosodil Napoliju 2:0.

Generalni direktor Luciano Moggi je izjavil: »Mislimi smo, da bo sodnik na osnovi našega pisma (med drugim vsebuje tudi zdravniško potrdilo o stanju branilca Renice, ki naj bi ga zadel kovanec) in sodnikovega poročila o tekmi imel dovolj elementov za svoj sklep. Kakorkoli že, zaupamo v ugoden izid zadeve, saj so dejstva in precdensi jasni.«

Žrtev domnevnega napada Renica odločno zagovarja svojo poštenost, ki,

tako pravi, naj bi jo podkrepili »jasni televizijski posnetki«.

Pri neapeljskem društvu menijo, da bo športni sodnik v prihodnjih dneh zaslišal stranskega sodnika, ki je baje videl, kako je dejansko bilo ob odhodu Renice v slačilnico po končanem prvem polčasu tekme.

Rutinsko »zaupanje v športno pravico« izražajo tudi pri Pisi.

Kar se tiče običajnih tedenskih ukrepov je športni sodnik v A ligi za dve koli diskvalificiral kapetana Pescara Brazilca Juniora in člana Rome Policana, za eno kolo pa je bil diskvalificiran napadalec Fiorentine Argentinec Diaz.

Med drugoligaši je bil za dve koli diskvalificiran vezni igralec Triestine Luigi Dal Prà, za eno kolo pa Carboni (Parma), Simonetta in Marcato (oba Piacenza). Triestina bo v nedeljo gostovala prav v Piacenzi. Branilec Udineseja Storgato je dobil opomin.

šport na primorskem

Pozornost tekmam za DP

Poleg ligaških tekmovanj sta na Primorskem v zadnjih dneh največ pozornosti vzbudili dve prireditvi za državno prvenstvo. V Idriji je bilo kolesarsko prvenstvo v gorski vožnji na kronometer, v Šempasu pri Novi Gorici pa dirka v motokrosu v kategoriji 250 ccm. Med kolesarji je bil izvršen domačin Valter Bonča, ki je bil v obeh preizkušnjah pri članih drugi. Trebižanova iz Kobarida je v gorski vožnji med članicami zmagala, na kronometru pa zasedla 2. mesto. Drugi je bil Idriječan Rovšek med ml. mladinci na kronometru.

Dirko v Šempasu si je ogledalo več kot 5 tisoč gledalcev. Novogoričan Simčič zaradi poškodbe ni nastopil, zmagal pa je Brežičan Avbelj. Naj omenimo še uspeh voznikov kartinga iz Pirana, ki so v skupnem seštevku za republiško prvenstvo med ekipami osvojili 2. mesto.

S tekmovanji so nadaljevali nogometaši. Od primorskih ligašev v slovenski ligi je zmagal le Koper, doma z 2:0 proti Steklarju, Vozila so na domačem igrišču izgubila z Domžalami 1:3, Izola pa v Trbovljah 2:4. V območni ligi izstopa katastrofalen poraz Jadrana v Medvodah 0:7. V primorski ligi so v vodstvu Brda pred Adrijom in Tolminom.

Rokometaši Jadrana so v slovenski ligi zabeležili novo zmago, Ajdovščina je igrala neodločeno, dekleta Mlinotesta pa so spet zmagala.

Konec tedna se bosta pričeli tekmovanji v obeh slovenskih košarkarskih ligah, kjer nastopajo tudi primorska moštva. (D. K.)

obvestila

TRŽAŠKO ŠAHOVSKO DRUŠTVO

vabi vse šahiste na polbrzopotezni turnir (vsak igralec ima namreč 10 minut časa za razmišljanje za eno partijo), ki bo v soboto, 10. oktobra, v gostilni Grilanc v Saležu. Turnir bo ob 15. uri, vpisovanje pa je do pol ure pred začetkom na kraju turnirja samega ali pa na sedežu Tržaškega šahovskega društva - Società Scacchistica Triestina (Ul. Tarabocchia 3, tel. 764433). Najboljši bodo preli pokale. Vabljeni!

GIMNASTIČNI ODESK SZ BOR

sporoča, da je vpisovanje za letošnjo sezono v uradnih urah na društvenem sedežu, tel. 51377.

SK DEVIN

priredi 8-urne smučarske tečaje na plastični stezi v Nabrežini z začetkom 20. t. m. vsak torek od 16. do 20. ure. Informacije in vpisovanje do 15. t. m. na tel. št. 200236 in 910327 ter pri odbornikih društva.

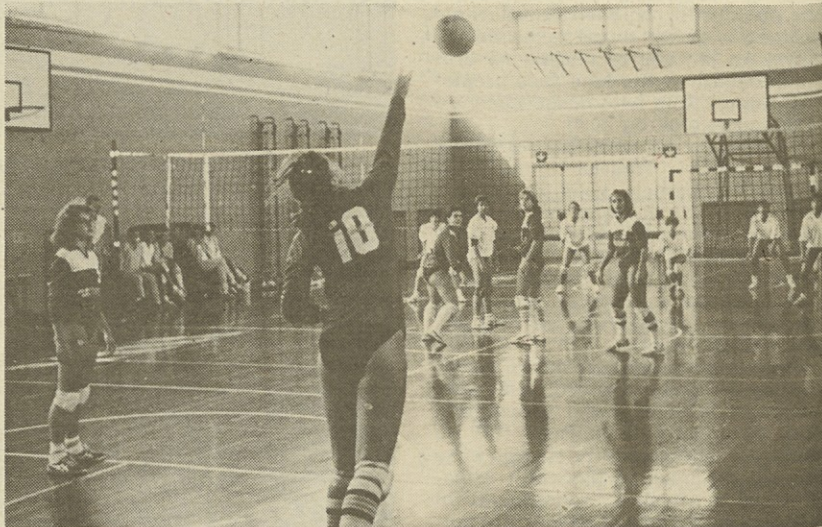
ŠD BREG - REKREACIJA

obvešča svoje člane, da bo prva vadbena ura in vpisovanje za rekreativno telovadbo jutri, 9. t. m., ob 21. uri v občinskem športnem centru v Dolini

ŠD BREG - KOŠARKARSKA SEKCIJA

obvešča, vse fante (letniki 1977/79), ki bi radi gojili minibasket, da so treningi ob ponedeljkih ob 17.30 v šolski telovadnici pri Domju in ob petkih ob 16.30 v dolinski občinski telovadnici.

Kakovostni in izenačeni boji

Resnici na ljubo nekoliko pusto predprvenstveno obdobje je na odbojarskem področju v nedeljo razgibal mednarodni mladinski moški in ženski turnir Sloge, ki se je v Repnu in na Opčinah (od koder je naš posnetek) odvijal v znamenju dokaj kakovostnih in izenačenih bojev. Prvenstvi under 18 se bosta na Tržaškem pričeli konec tega meseca

Lokostrelstvo: vrsta uspehov Zarjinih tekmovalcev

Uspehi Ražmome in Micallija

Tamara Ražem

V zadnjih nekaj tednih je bila na sporedu cela vrsta lokostrelskih tekmovalcev, na katerih so nastopili člani bazovske Zarje. Želi so mnogo uspehov, ki jih na tem mestu nanizamo. 19. in 20. septembra je bil v Bazovici v organizaciji tržaškega lokostrelskega društva ASCAT tekmovalje »Hunter on Field«. Značilnost slednjega je, da se odvija, kot je razvidno že iz naziva tekmovalja samega, na travniku.

Tamara Ražem (Zarja) je v mešani kategoriji dečkov in deklic s 735 točkami osvojila prvo mesto pred klubskim tovarišem Bogdanom Stoparjem, ki je dosegel približno petsto točk. V kategoriji članov so še nastopili zarjani Stojan Ražem, Aleksander Ražem in Damjan Križmančič, ki so se lepo izkazali.

Važno tekmovalje je bilo nadalje to nedeljo v Trevisu, na katerem so nastopili vsi najboljši lokostrelci iz Triveneta. Tekmovalo se je v dvorani na

razdalji 18 metrov. Vseeno se je tudi tokrat naša lokostrelka Tamara Ražem zelo izkazala, saj je v močni konkurenci s točno 500 točkami spet osvojila prvo mesto. Najbolj razveseljivo pa je dejstvo, da je prav nekaj dni pred tekmovaljem samim prestopila v višjo in seveda bolj konkurenčno kategorijo naraščajnic in prav pri teh osvojila najvišje mesto.

V kategoriji instinktivcev (tisti, ki streljajo brez merilca) je Valter Micallija s 507 točkami osvojil prvo mesto, kar je seveda velik uspeh. V kategoriji mladincev se je Marko Čuk s 496 točkami uvrstil na odlično drugo mesto, pri članih pa je bil Stojan Ražem 12., kar je vsekakor zelo solidna uvrstitev, predvsem glede na kategorijo.

Sedaj bodo nekaj dni Zarjini lokostrelci počivali, saj jih čaka naslednje tekmovalje šele 25. t. m. v Mestrah. Tekmovali bodo v dvorani na razdalji 25 metrov.

Skirolke: meddržavno tekmovalje v Trentu

Četrto mesto ŠD Grmada

Meddržavno tekmovalje v rolkanju, ki je bilo v nedeljo v Trentu, je bilo ob prisotnosti velikega števila atletov zelo konkurenčno. Poleg italijanskih društev in italijanske reprezentance so tekmovali atleti iz Finske, Poljske, Madžarske in ZRN. Tekmovalje se je odvijalo v popoldanskih urah. Proga, ki je potekala po zgodovinskem centru Trenta, je bila zelo lepo izpeljana, čeprav ni bila primerna za tovrstno tekmovalje in marsikdo je imel razne tehnične probleme.

Grmada, ki je bila prisotna s šestimi tekmovalci, ki so nastopali v kategoriji cicibanov in cicibank, so zasedli med 24 prisotnimi društvi izredno dobro četrto mesto. Naša predstavnik Elizabeta Antonič je v ostri kategoriji zasedla odlično 3. mesto, Valentina Legiša pa 4.

Pri cicibanih se je smola držala Andreja Legiša, ki je v zadnjem krogu na ostrem ovinku nerodno padel ter si odrgnil roko in tako pristal na 6. mestu. Naš predstavnik Andrej Antonič, ki je tekmoval v državni reprezentanci, se je odlično izkazal z drugim mes-

tom. Prvo mesto pa mu je ušlo za 6 sekund, ker je v zadnjem krogu zlomil konico na palici.

LESTVICE

CICIBANI: 1. Alessio Cremonese (Skiroll Italia) 9'9"; 6. Andrej Legiša (ŠD Grmada) 11'4"; 10. Andrej Mervic 11'35"; 12. Erik Iori (ŠD Grmada) 11'51"; 14. David Širca (ŠD Grmada) 12'42".

CICIBANKE: 1. Katia Nones (GS Unicars Elle 2 Trento) 11'12"; 2. Doris Schipacher (Skiroll Apiano) 11'30"; 3. Elizabeta Antonič (ŠD Grmada) 11'59"; 4. Valentina Legiša (ŠD Grmada) 12'13".

MLAJŠI ZAČETNIKI: 1. Andrea Buttaroni (GS Unicars Elle 2 Trento) 13'12"; 2. Andrej Antonič (Skiroll Italia) 13'18"; 3. Glauco Maffei (Skiroll Italia) 13'37".

LESTVICA PO DRUŠTVIH: 1. Elle 2 Trento 2254 točk, 2. Skiroll Italia A 1677, 3. Skiroll Apiano 551, 4. ŠD Grmada 534, 5. GS Marzola Casa Rurale Povo 429. (Ervin Iori)

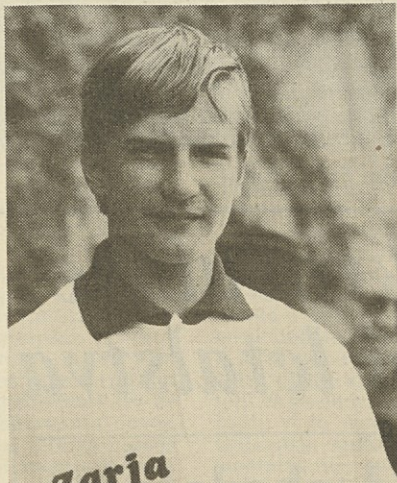
Še o mladinskih igrah v Rimu

Smola mlade Macchiutove

Obračun s finalnega dela mladinskih iger v Rimu, na katerem so dijaki-odbojkarji goriške nižje srednje šole Trinko z uvrstitvijo na drugo mesto dosegli izjemen uspeh, lokostrellec Leupušček pa je bil deveti, Bogdan Stopar pa, ki sicer tekmuje za Zarjo dvanajsti, dopolnjuje še nastop Tržačanke Margaret Macchiut (Can- kar) v tekmu na 60 m čez ovire.

Kot smo že poročali je Macchiutova, po zmagi v izločilni skupini, bila v polfinalu druga, s tem pa si je priborila pravico do nastopa v finalu od 7. do 12. mesta, vendar je v polfinalnem teku staknila poškodbo in se zato zadnjega teka ni udeležila ter tako praktično zasedla končno 12. mesto. Macchiutova je imela res veliko smolo, saj bi po doseženem času (šesti absolutni) prav gotovo zaslužila nastop v finalu za kolajne.

Vsekakor je njena uvrstitev več kot spodbudna, če vemo, da so bile njene tekmiče skoraj vse najmanj za leto dni starejše. Macchiutova zdaj obiskuje tretji razred, zato ima možnost za ponovno udeležbo na mladinskih igrah.

Lokostrellec Bogdan Stopar

Letošnji nastop jemljemo lahko torej kot dobra šola za prihodno izvedbo, v kateri bo lahko prav gotovo poslegla po še vidnejši uvrstitvi.

Odbojka: ob koordinaciji ženske ekipe Agorest

Na Goriškem velika skrb za najmlajše

Združena ženska ekipa Agoresta, ki bo nastopila v prvenstvu C-2 lige, se že dalj časa vestno pripravlja na novo, zahtevno pot. Medtem pa se je začelo tudi ostalo delovanje v okviru Agoresta, ki skrbi za odbojgarsko dejavnost na celotnem goriškem teritoriju.

Posebno pozornost posvečajo najmlajšim dekletom, tistim, ki komaj začnajo s to športno panogo. Naj povejmo, da so v prejšnji sezoni miniodbojkarice Agoresta postale pokrajinske prvakinja ter sodelovale na državnem finalu v Cuneu, kjer so zasedle 16. mesto. Kar zadeva minivolley, so se dogovorili s predstavniki raznih društev, ki so člani ZSSDI, in našli optimalno rešitev. Odslej bo društvo Mladost skrbelo za dekleta iz doberdobske in ronške občine, mladinke iz števerjanske občine bodo tekmovali pri KSD Briški grič, tiste iz Sovodenj pri SD Sovodnje, medtem ko bodo dekleta iz Gorice sodelovale pri SZ Dom. Celotna koordinacija pa bo stekla pod vodstvom Agoresta.

Treningi za minivolley bodo potekali v raznih telovadnicah z urnikom, ki ga bodo naknadno sporočili. Za dekleta števerjanske, doberdobske, ron-

ške ter dela sovodenjske in goriške občine, bodo poskrbeli tudi za prevoz, tako na treninge kot na tekme.

Podrobnejše informacije o tej dejavnosti dajejo Rihard Mizerit iz Štever-

jana (tel. 884110), Magda Prinčič iz Doberdoba (78154), Lucijan Fajt iz Sovodenj (882081), David Devetak iz Gorice (21711) ter Liviana Devetti iz Ronk (711149).

Šah: mednarodni turnir obmejnih mest v Portorožu

Zmaga Pirana pred Koprom in Iskro

V okviru letošnjega tekmovalnega programa Primorske šahovske zveze so agilni šahovski delavci iz Pirana odlično organizirali v počastitev praznika občine Piran v hotelu »Riviera« v Portorožu 24. mednarodni moštveni hitropotezni šahovski turnir obmejnih mest in krajev. Mednarodnega turnirja se je udeležilo 18 štiričlanskih moštev: 14 iz slovenskega Primorja, 2 iz hrvaške Istre, 1 iz avstrijske Koroške in 1 iz Porabja (Madžarska). Žal tokrat ni bilo šahistov iz dežele Furlanije-Julijske krajine.

Po zanimivih borbah so na turnirju prepričljivo zmagali šahisti Pirana (Golja, Vasič, Žnidarčič in Treušič), ki so v 15 dvobojih zmagali, en dvoboj igrali neodločeno in le z ekipo SŠZ Celovec izgubili srečanje. Med drugim so premagali drugouvrščeni Ko-

per in tretjeuvrščene šahiste Iskre AET Tolmin.

IZIDI VAŽNEJŠIH SREČANJ: Koper - Poreč 4:0, Nova Gorica - Postojna I 4:0, Idrija - Tolmin 3,5:0,5, Piran - Postojna I 4:0, Koper - Tolmin 0:4, Piran - Koper 3:1, Tolmin - Piran 1,5:2,5, Buje - Tolmin 2:2, Koper - Idrija 4:0, Celovec - Piran 3:1, Piran - Buje 2:2, Most na Soči - Szentgotthard 4:0, Idrija - Nova Gorica 3:1, Celovec - Tolmin 2:2.

KONČNI VRSTNI RED: Piran 51, Koper 48, Iskra AET Tolmin 46,5, Buje 45, SŠZ Celovec 43,5, Most na Soči 40, Postojna I in Poreč 37,5, Nova Gorica 37, Izola 35, Idrija in Postojna II 33, Sečovlje 28,5, Ilirska Bistrica in Semečela 23, Lucija 20, ETA Cerkno 15,5 in Szentgotthard 15 točk.

Devet prvouvrščenih ekip so organizatorji nagradili s pokali in spominskiimi diplomami. Na vseh 24 turnirjih je sodelovalo samo moštvo Nova Gorica - skupaj je sodelovalo že 95 moštev iz štirih sosednjih držav - a največ točk so do sedaj zbrali šahisti Kopra 975,5 iz 22 nastopov na turnirjih, slede: Nova Gorica 886,5 (24), Trst 857,5 (16), Piran 849 (21), Idrija 840 (19), Tolmin 761 (22), Postojna 740,5 (16), Sežana 610,5 (17), Ajdovščina 609 (16), Anžovo 544,5 (15), Gorica 461,5 (15), Pivka 337 (9), Čedad 291,5 (8), Portorož 274 (11), Sempeter 266 (9), Pulj 255 (5), Celovec 234 (7) itd.

Naslednji mednarodni turnir obmejnih mest in krajev štirih sosednjih držav bo predvidoma prihodnjo jesen v Ilirski Bistrici.

S. KOVAČ

V soboto v Saležu polhitropotezni turnir

Hvalevredna šahovska pobuda

Tržaško šahovsko društvo prireja v soboto, 10. t. m., v Saležu polhitropotezni turnir, katerega se lahko udeležijo vsi šahisti tostran in onstran meje. Vsak igralec bo imel na razpolago deset minut za partijo, po predvidevanjih pa bo celotni turnir trajal osem kol. Turnir bo v gostilni Grilanc z začetkom ob 15. uri.

Vpisovanje je na mestu samem do pol ure pred pričetkom turnirja samega ali pa na sedežu Tržaškega šahovskega društva - Società Scacchistica Triestina, Ul. Tarrabocchia 3, tel. 764433. Turnir je nastal po potrebi, da se tudi na zgornjem koncu tržaške pokrajine vzbudi zanimanje za turnirski in ne le »gostilniški« šah. Slednjega prireja dinamični domačin in šahist David Potočnik, vsa zahvala pa gre seveda tudi stvarni pomoči osrednjega tržaškega šahovskega društva in pa gostilni Grilanc.

Slovenski bančni zavodi so tudi prikočili na pomoč organizatorjem, saj so poklonili vrsto pokalov za najboljše. Nagrajeni bodo najboljši v posa-

mezni kategorijah in sicer v mojstrski, državni ter tudi tisti, ki nimajo uradne šahovske kategorije.

Gostilna Grilanc ponuja »paket« vpisnine na turnir in večerje, saj se bo slednji končal prav v večernih urah. Organizatorji namreč računajo na šahiste tudi od daleč, ki se bodo prav gotovo poslužili te prednosti.

ZSSDI

obvešča, da je še nekaj prostih mest za

Plavalni tečaj

v LIPICI

Informacije in vpisovanje od 9. do 13. ure na sedežu ZSSDI, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767304.

ob robu naših nogometnih igrišč - ob robu naših nogometnih igrišč

M. Peršolja: Trener mora igralca »čutiti«

nostjo in v vseh je še veliko upanja na najboljši končni uspeh.

Doberdobska ekipa Mladosti je novo sezono pričela s prenovljenim ritmom in novimi prijemi, ki bi morali v roku nekaj let prinesiti kakovostnejše rezultate. Eden od adutov kraške ekipe je brez dvoma novi trener, Novogoričan Miroslav Peršolja, ki ima za seboj kakovostno nogometno kariero. Spomnimo le, da je v Mariboru, v vlogi desnega krila, nastopil v zvezni ligi, kasneje pa je igral v republiški ligi, najprej za Kovinarja, kasneje za novogoriška Vozila.

Kaj pomeni danes trenirati?

»Sam sem bil vajen profesionalnega dela, zato mislim, da je treba tudi pri treniranju imeti tak pristop. Tudi med amaterji je tak sistem zelo dober, saj se določeni rezultati dosežejo le s trdim delom. Kar zadeva Mladost, naj povem, da sem s fanti namenoma začel z zahtevnimi treningi in mednje uvedel primerno disciplino. Čeprav tega niso bili vajeni, moram reči, da sem z dosedanjimi rezultati zadovoljen.«

Kako ste ustvarili stik z igralci?

»Trener mora »čutiti« igralca in njegovo razpoloženje ter mu v stiski tudi pomagati. Poznati tudi osebnost igralca je bistvene važnosti. Igralec je namreč človek, ki ima tudi težave izven igrišča. Vse te, po navadi, prinese s seboj tudi na igrišče, kar seveda vpliva na homogenost moštva. Sistemski trening, predvsem pa kvaliteta, mora privedi do tega, da igralec občuti delo. Če tega ne začuti bo vseskozi

demotiviran. Za treninge vodim tudi dnevnik, v katerem vpisujem razne napake, ki jih je treba potem odstranjevati. Ob tem naj dodam, da moram večino igralcev učiti, da se na igrišču ne govori. Ni še dovolj odgovornosti, vseeno pa smo v tem kratkem roku odpravili marsikatero težavo.

Ob tem bi povedal, da nam društvo stoji ob strani. To je zelo pomembno tudi zato, ker je to edina športna panoga na Doberdobskem. Za boljše delo bi gotovo potrebovali mnogo več, denimo reflektorje za večerne treninge, toda zavedam se, da vsega ni mogoče imeti. Zato je potrebno, da celotna vas izkaže ekipi solidarnost in ne dovolj, da se nogometaši čutijo osamljeni.

O programih, ki so nastavljeni na srednjeročno obdobje, ne bi rad govoril. Sedaj, ko je prvenstvo steklo, pa bi rad naslovil poziv navijačem, naj se še v največjem številu udeležijo naših srečanj. Moram pa poudariti, da si želimo športnega, ne pa drugih nezaže-

Prizor z lanskeletne tekme med Mladostjo in Aurisino

lenih oblik spodbujanja. Kljub dobri pripravi, bomo gotovo zašli v krizo in v teh trenutkih bomo potrebovali pomoč navijačev. Tudi potrpežljivost je včasih nujna stvar za dosego rezultatov. Zato je treba na vse to gledati z

določenim razumevanjem in se zavedati, da so fantje neplačani igralci. Vsaka odvečna kritika bi izpodkopala vse to, kar smo s trudom in naporom doslej zgradili.«

MARKO JARC

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 250.- din, naročnina za zasebne mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 55.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.650 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

8. oktobra 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

PIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

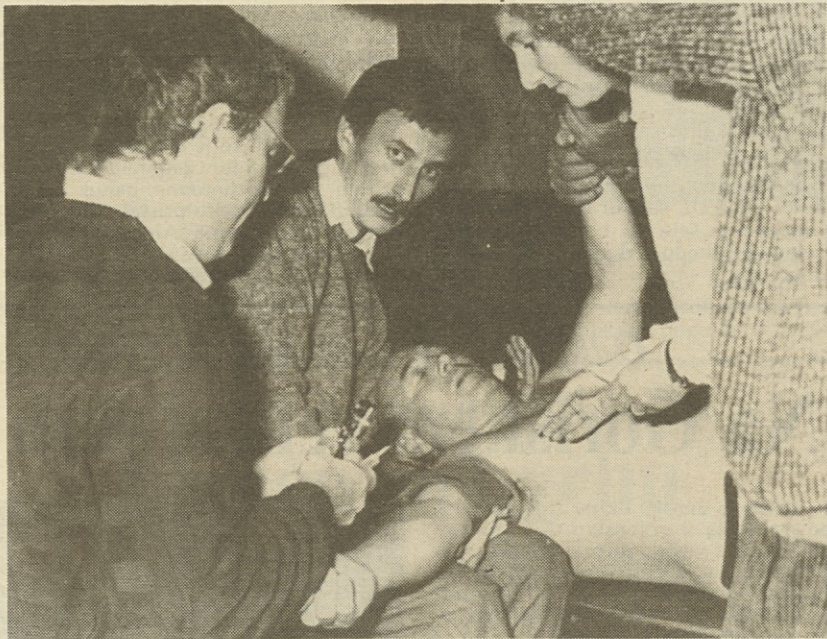
Koroški glavar Wagner ranjen na obletnici mature Nanj je streljal sošolec, ker ni postal direktor...

CELOVEC — Koroški deželni glavar Leopold Wagner je bil težko ranjen na proslavi 40-letnice mature. Dogodek nima nič skupnega s politiko, oziroma skupno je le v zameri, ki si jo je Wagner nakopal pri nekem sošolcu. Deželni glavar je bil težko ranjen, vendar zdravniki zagotavljajo, da ni več v smrtni nevarnosti.

Wagner se je predsinočnjim v neki znani celovški restavraciji udeležil večerje ob 40. obletnici mature. 58-letni deželni glavar in predsednik koroške socialistične stranke je bil najuglednejši član omizja, za mizo pa so sedeli številni direktorji, visoki funkcionarji in druge osebnosti. Eden redkih »navadnih smrtnikov« je bil 60-letni brezposelni profesor in lastnik umetniške galerije v Borovljah Franc Rieser. Njegov spor z Wagnerjem ni bila na Koroškem nobena skrivnost, saj je Rieser deželnemu glavarju očital predvsem dejstvo, da mu je preprečeval, da bi napredoval v svoji šolski karieri in postal ravnatelj glavne šole v Borovljah. V koroških časopisih so se pogosto pojavljala Rieserjeva pisma z ostrimi kritikami na račun socialistične stranke in na račun Wagnerja. Te kritike so se še povečale v zadnjih dveh letih, ko je Rieserju, ki je na borovljski šoli poučeval matematiko, geometrijo in telovadbo, postalo jasno, da se bo njegova kariera končala za katedrom in ne na ravnateljskem naslanjaču. Pred dvema letoma so namreč za ravnatelja imenovali kakih deset let mlajšega kandidata. Odtlej so se vrstili spori in 25. aprila letos je Rieser nehal poučevati. Proti njemu so sprožili disciplinski postopek, prihodnji ponedeljek pa bi moral spet pred disciplinsko komisijo.

Rieser si je letos kupil revolver kalibra 7,65. Zanj je dobil orožni list in pogosto je vadil na strelišču v Borovljah. Tako je vadil tudi v torek. Leopold Wagner pa se je v torek ves popoldan zadržal z bivšimi sošolci na proslavi obletnice mature; nato so odšli na večerjo v restavracijo Volkshaus. Rieser ni sedel za isto mizo, bil pa je v lokalu. Ko je Wagner vstal in odšel proti stranišču, se mu je Rieser približal, začela sta nekaj govoriti, najprej pritajeno, nato glasneje in v koroški dnevnik Kleine Zeitung poročajo, da se je pogovor končal z Wagnerjevimi besedami: »Vsi bodo direktorji, samo midva ne bova.« To je Rieserja očitno razburilo, tako da je potegnil pištolo iz žepa in začel streljati. Prva krogla je deželnega glavarja zgrešila, druga pa ga je zadela v trebuh in za las zgrešila aorto. Wagnerja so prepekljali v bolnišnico in zdravniki so po triinpolurni operaciji izjavili, da je deželni glavar izven smrtni nevarnosti, njegovo zdravstveno stanje pa ostaja zelo resno. Wagnerju so morali odstraniti del debelega črevesa, na srečo pa ni bil poškodovan nobeden od vitalnih organov. Wagner je imel srečo v tem, da so nekateri očividci po prvih dveh streljih planili na Rieserja in mu onemogočili, da bi streljal dalje.

Po prvih vesteh, češ da je šlo za politični atentat, je postalo jasno, da gre le za osebno maščevanje. Kar zadeva ta aspekt, so si v Avstriji oddahnili, saj v drugi avstrijski republiki beležijo en sam politični atentat s strelnim orožjem, 1981. leta na dunajskega mestnega svetnika Heinza Nittla. Drugi politiki so jo odnesli z nekaj brčami, z gnili majci in paračniki pa s kako klofuto, pa še to menda le v štirih ali petih primerih.

Deželnemu glavarju Wagnerju nudijo prvo pomoč takoj po atentatu; desno atentator Franz Rieser

(Telefoto AP)

Vzletelo letalo na mikrovalove Nova stran v zgodovini letalstva

OTTAWA — V kanadskem zračnem prostoru so včeraj zapisali novo poglavje v zgodovini letalstva. Iz letališča v Ottawi je namreč vzletelo letalo na mikrovalove, ki nima na krogu klasičnega goriva in lahko ostane v zraku leto dni. Letalo je zgrajeno iz posebnih materialov, saj lahko kljubuje razjedanju ozona, vsako leto pa je letalo potrebno popravila.

Ime letala na mikrovalove je Sharp 5 in je sad petletne študije, ki jo je financiralo kanadsko ministrstvo za komunikacije in univerza iz Toronta, celoten projekt pa stane dva milijona dolarjev. Sharp 5 je prototip osemkrat večjega aviona, ki bi moral postati letéči satelit na višini 21 kilometrov. Razmah kril bo meril 35 metrov in bo lahko vozil 100 kilogramov tovora, Sharp 5 bo zato lahko dobra in predvsem cenena alternativa izredno dragim satelitom. Kanadski izvedenci računajo, da bo stalo letalo 30 milijonov dolarjev, kar je trikrat manj od cene satelita za telekomunikacije. Letéči satelit bo krožno letel in bo dobil potrebno energijo preko mikrovalov, ki mu jih bo poslal oddajnik s katerim bo moralo ostati letalo vselej v stiku.

Kanadska vlada računa, da bo lahko uporabila letalo za telekomunikacije na severnem delu te velike države. Letalo bi bilo sicer tudi zelo primerno za manjše države, kot je npr. Švica, saj bi Sharp 5 lahko odločno pripomogel pri premaganju oddajnih težav med švicarskimi dolinami.

Naša videobodočnost

ROSSANO — Pri Cosenzi si te dni belijo glavo o tem, kako se bo videotehnika prilagodila letu dva tisoč. Simpozij na temo »Video 2000 TV in nove tehnologije« je privabil v Rossano na desetine izvedencev iz vseh koncev sveta.

Vprašanje televizijskega medija in čedalje globlje vpliva, ki ga imajo računalniki in videotehnika na preoblikovanje slik, vzbuja seveda veliko zanimanja.

Kako se bomo do leta 2000 in še dlje, v enaindvajsetem stoletju, pripravljali na naval videoploščev? Vsem je že dobro znano, da so računalniki, video in še celo žarki laser, povzročili ogromno revolucijo v televizijskem svetu. Videoplošče predstavljajo bodočnost za arhive, kjer je zaenkrat še vse shranjeno na filmski ali video trak. Laserjevo oko bo prebiral sliko, ne da bi jo pri tem kvarilo, na izredno majhnih videoploščah ali videokartah pa bodo lahko »natisnili« celotno vsebino, s slikami vred, Britanske enciklopedije.

Karabinjerji proti drogi na šolah

RIM — Karabinjerji bodo skrbeli za varnost pred šolami. Mamila so namreč prodrla tja do osnovnošolskih razredov, zato pa bodo morali v črno oblečeni agenti javne varnosti razbiti to podtalno verigo, ki nosi v nekatere žepke ogromno denarja in vceplja v nedorasle otroke hudo odvisnost.

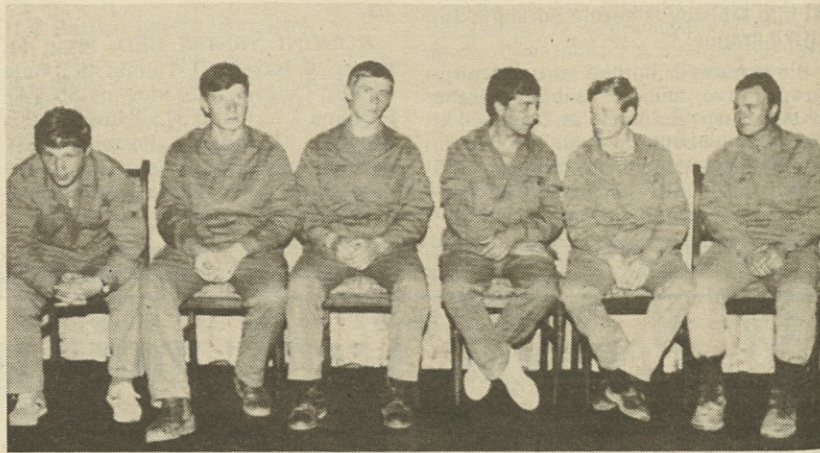
Prekupčevalci mamil so večkrat otroci sami, ki sicer ne »prodajajo« v pravem imenu besede, pač pa ponujajo brezplačne bombone, v katerih se nahaja manjša količina droge. Sošolci se potem privadijo na mamilo in si iz dneva v dan zaželi več bombonov. Tako se lahko otrok naveže na drogo, ne da bi sploh vedel zanjo, in tako zaskrbnjujoče narašča število najmanjših žrtev halucinogenih snovi.

Pakistan je včeraj sovjetski ambasadi v Islamabadu predal 6 zajetih pilotov

ISLAMABAD — Pakistan je včeraj sovjetskemu veleposlaništvu v Islamabadu predal šest sovjetskih pilotov, ki so jih 3. oktobra ujeli, ko so s helikopterjema MI-24 kršili pakistanski zračni prostor in so poleteli kar 50 kilometrov v notranjost Pakistana.

Predstavniki pakistanskega zunanje ministrstva je v včerajšnji tiskovni konferenci dejal, da je domača vlada sprejela sklep kot »znak dobre volje« potem, ko so ugotovili, da je bil vstop v pakistanski zračni prostor nenameren. Pakistan je vsekakor izročil sovjetski ambasadi ostro protestno noto, ker je 3. in 4. oktobra več sovjetskih helikopterjev in letal prestopilo pakistanski zračni prostor, očitno v iskanju izgubljenih helikopterjev.

Na sliki (Telefoto AP): zajeti sovjetski piloti

6.
Brigolomko
Radilovič - Gale

